

Litwę zalewają nielegalne papierosy »8

Recesja w Niemczech a litewska gospodarka »14-15

Listopad w sadzie i ogrodzie! »18-19

Następny numer wydania codziennego „K.W.” ukaże się 7 listopada br.

Exposé szefa polskiej dyplomacji na temat polityki polonijnej

Fot. Senat Rzeczypospolitej Polskiej

W polskim Senacie 30 października 2024 r., minister spraw zagranicznych RP, Radosław Sikorski, przedstawił założenia polityki wobec Polonii, wskazywał kierunki, w jakich będzie prowadzona polityka państwa polskiego. Zapowiedział wiele spraw kluczowych również dla Polaków na Litwie.

»4-5

Ile zarobią posłowie na Sejm

»2

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Jak Wielkopolanie ratowali Rosę

»11-13

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brigitą Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinarij Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński“

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
Im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2024 — regranting”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Ile zarobią posłowie na Sejm nowej kadencji

Anna Pieszko

Nowo wybrani posłowie na Sejm RL otrzymają prawie dwukrotnie wyższe wynagrodzenia niż w poprzedniej kadencji.

Jak poinformowała „Kurier Wileński” Justė Radzevičiūtė-Laugalienė, szefowa Biura Prasowego Departamentu Informacji i Komunikacji Kancelarii Sejmu RL, wysokość pensji poselskich została omówiona w Ustawie o wynagrodzeniu polityków państwowych, która ustanawia nowe współczynniki wynagrodzeń członków Sejmu.

— Wynagrodzenie (uposażenie) polityków państwowych oblicza się poprzez pomnożenie odpowiedniego współczynnika wynagrodzenia urzędnika, ustalonego dla polityka państwowego, przez podstawową kwotę wynagrodzenia urzędnika, która obecnie wynosi 1 785,4 euro — wyjaśnia Justė Radzevičiūtė-Laugalienė.

ZNACZNY WZROST PENSJI

Według wstępnych szacunków pensja szeregowego posła (niepełniącego innych funkcji) wzrośnie z 2 183 euro do 3 781 euro „na rękę”, a marszałka Sejmu z 2 903 euro do 5 293 euro. Wynagrodzenie każdego parlamentarzysty zależy od zajmowanego stanowiska w Sejmie, a także od stażu pracy.

Wynagrodzenie marszałka Sejmu wzrośnie z 2 903,27 euro (4 798,80 euro przed opodatkowaniem) do 5 292,82 euro (8 748,46 euro przed opodatkowaniem). Pierwszy wicemarszałek Sejmu otrzymywał do tej pory 4 315,20 euro brutto (2 610,70 euro net-

to). W nowej kadencji wynagrodzenie wzrasta do 7 677,22 euro przed opodatkowaniem, „na rękę” wyniesie 4 644,72 euro.

Przewodniczący sejmowych komitetów otrzymywali do tej pory wynagrodzenie w wysokości 4 036,20 euro przed opodatkowaniem oraz 2 441,9 euro „na rękę”. Przewodniczący nowej kadencji otrzymają 7 141,6 euro brutto (4 320,67 euro netto).

Uposażenia starostów frakcji sejmowych będą uzależnione od wielkości ugrupowań politycznych. Starostowie frakcji złożonych z 7 – 10 członków zarobią 6 605,98 euro przed opodatkowaniem (3 996,62 euro do ręki).

Wysokość wynagrodzenia wzrasta wraz ze wzrostem liczby członków frakcji, na przykład z 11 do 20, z 21 do 40, powyżej 40. Tym samym starosta ponad 40-osobowej frakcji, który wcześniej zarabiał 4 073,40 euro przed opodatkowaniem (2 464,41 euro netto), w nowej kadencji otrzyma wynagrodzenie 7 141,6 euro brutto lub 4 320,67 euro netto.

— Dodatkowo posłom do Sejmu przydziela się miesięcznie kwotę 0,8 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na wydatki związane z ich działalnością parlamentarną — informuje nasz dziennik Justė Radzevičiūtė-Laugalienė.

ODPRAWY DLA POSŁÓW

Sejmowy statut stanowi, że po upływie kadencji parlamentarzystom wypłaca się odprawę. Jej wysokość jest równa przeciętnemu miesięcznemu wynagro-

dzeniu posła za każdy rok pełnienia funkcji w Sejmie, która nie może być mniejsza niż 2-krotność i nie wyższa niż 6-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia członka Sejmu.

Dla 75 posłów na Sejm, którzy nie zostali wybrani na kadencję 2024–2028, przewidziano odprawy w wysokości 1 mln 516 tys. euro.

DO SEJMU

TRAFILI MILIONERZY

W nowym Sejmie ma pracować ośmiu milionerów — wynika z deklaracji majątkowych polityków.

Najbogatszym posłem do Sejmu zostanie Dainoras Bradauskas, przedstawiciel „Świtu Niemna” (lit. Nemuno Aušra). Za nim plasuje się jeden z liderów Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej Gintautas Paluckas.

Trzeci z kolei jest Ignas Vėgėlė wybrany z listy Litewskiego Związku Chłopów i Zielonych, czwarty — lider partii „Wolność i Sprawiedliwość”, były mer Wilna Artūras Zuokas.

Na liście milionerów wybranych do Sejmu znalazł się również przedstawiciel Ruchu Liberalistów Arminas Lydeka, wracający do parlamentu Šarūnas Birutis, były europoseł Bronis Ropė oraz minister rolnictwa Kazys Starkevičius.

Lista ta sporządzana jest na podstawie danych Głównej Komisji Wyborczej o majątku i dochodach kandydatów.

Na podst. inf. wł., BNS

**TVP
WILNO**

We środę odbył się nadzwyczajny zjazd Asocjacji samorządów Litwy, podczas którego wybierano nowego przewodniczącego organizacji. Nowym przewodniczącym został mer rejonu płungiańskiego Audrius Klišonis. Fot. Dainius Labutis, ELTA

Wybory sołtysów w sołectwach gmin Pogiry i Ławaryszki w rejonie wileńskim

Samorząd Rejonu Wileńskiego informuje, że w **dn. 19 listopada 2024 r.** odbędą się wybory na sołtysa sołectw Wojdaty i Kasztanów (lit. Kaštonų) gminy Pogiry, w **dn. 20 listopada** – wybory na sołtysa sołectwa Rubno (lit. Kirtimų) gminy Ławaryszki.

Wybory na sołtysa sołectw Wojdaty i Kasztanów gminy Pogiry odbędą się **19 listopada od godz. 14 do godz. 19** w urzędzie gminy Pogiry (ul. Šiltnamių 11-2, Pogiry, rejon wileński) poprzez głosowanie za pomocą ankiety.

Wybory na sołtysa sołectwa Rubno gminy Ławaryszki odbędą się **w dn. 20 listopada o godz. 17** w urzędzie gminy Ławaryszki (ul. Liepos 6, w. Ławaryszki, rejon wileński) głosując podczas zebrania.

Mieszkańcy wyżej wymienionych sołectw i organizacje społeczne realizujące działalność w sołectwach, są proszeni **do 10 listopada 2024 r.** o zgłaszanie kandydatów na sołtysa. Oferty można składać w urzędach gminy Pogiry i Ławaryszki lub przesłać pocztą elektroniczną:

Gmina Ławaryszki: lavoriskiuseniunija@vrsa.lt

Gmina Pogiry: pagiriuseniunija@vrsa.lt

Lista kandydatów na sołtysa zostanie ogłoszona na stronie internetowej samorządu rejonu wileńskiego www.vrsa.lt **od 11 listopada br.**

Dokumenty, które należy złożyć:

- zgłoszenie kandydata na sołtysa (w dowolnej formie pisemnej);
 - pisemną zgodę kandydata;
 - życiorys kandydata;

- jeżeli kandydata zgłasza organizacja społeczna, dodatkowo należy załączyć uwierzytelnioną kopię protokołu posiedzenia lub jego wypis.

Kandydatem na sołtysa może być pełnoletni mieszkaniec sołectwa, który nie później niż **za 60 dni** do wyborów zadeklarował miejsce zamieszkania w tym sołectwie, w którym zaproponowano jego kandydaturę na sołtysa (na podst. art. 38 ust. 6 Ustawy o samorządzie terytorialnym Republiki Litewskiej, art. 8 ust. 2 i 3 Kodeksu wyborczego).

Inf. Samorząd Rejonu Wileńskiego

Imieniny

31 października

Alfonsa, Antoniny, Augusta, Godzimira, Krzysztofa, Kwintyna, Lucyliusza, Łukasza, Saturnina, Urbana, Wolfganga

1 listopada

Andrzeja, Benigny, Cyrenii, Jakuba, Julianny, Konradyna, Licyniusza, Marceli, Nikola, Rajnera, Roberta, Seweryna, Teodora, Wiktoryna

Cytat dnia

„Wojna nie może się zakończyć, dopóki ukraińskie dzieci pozostają w Rosji” — oświadczył we wtorek prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski, przemawiając w stolicy Islandii Reykjavíku.

Liczba dnia

5 6 mln euro — tyle przeznaczyl

rząd Litwy na wsparcie ukraińskich uchodźców, którzy znaleźli w naszym kraju schronienie przed wojną. Z tej puli 47,2 mln. przydzielono dla Ministerstwa Oświaty Nauki i Sportu, 9 mln — Ministerstwa Opieki Socjalnej i Pracy oraz 8 mln dla Ministerstwa Ochrony Zdrowia.

Sikorski w Senacie RP. „Nie zawsze niezbędnym narzędziem jest stawianie kolejnej siedziby”

Minister spraw zagranicznych Polski Radosław Sikorski przedstawił w Senacie założenia polityki polonijnej. Podkreślił potrzebę lepszej koordynacji działań i transparentnego wydatkowania środków na projekty. W przemówieniu odniósł się również do aktualnych kwestii, takich jak więzienie na Białorusi Andrzeja Poczobuta.

Minister w swoim exposé, a także my w tym artykule, poprzez „Polonię” będziemy mieli na myśli wszystkie społeczności polskie na świecie — czyli Polonię w rozumieniu klasycznym, jak i Polaków za granicą jak np. Polacy na Litwie.

LEPSZE ZARZĄDZANIE ŚRODKAMI. PRZYKŁADEM... IRLANDCZYCY

Minister zaznaczył, że do utrzymania tożsamości narodowej Polonii niezbędne są nowe strategie w zakresie edukacji, rekrutacji na uczelnie w Polsce oraz wspierania powrotów do kraju.

Wspomniał, że rząd polski przeznacza co roku ok. 600 milionów złotych na wsparcie Polonii, ale minister wyraził zaniepokojenie ich rozproszeniem między różne resorty i sektory, co prowadzi do niespójności w działaniach. Jak wspomniał, Irlandczycy, których na świecie jest 70 milionów poza granicami kraju, rocznie wydaje 260 mln złotych, a efekty osiąga „nie gorsze”.

„Równie istotne jak przeznaczenie wydatkowanych środków są procedury ich pozyskiwania. Powinniśmy poważnie rozważyć, czy obecny system finansowania aktywności polonijnej jest optymalny. Postępowania dotacyjne prowadzone są na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co nie daje organizacjom polonijnym możliwości bezpośredniego starania się o finansowanie z budżetu państwa — wymaga pośrednictwa operatora z kraju” — mówił minister.

Minister planuje poprawę koordynacji działań między instytucjami i zaproponował powołanie agencji

Wystąpienie ministra Radosława Sikorskiego przed Senatem RP
Fot. Senat Rzeczypospolitej Polskiej

rządowej, która byłaby odpowiedzialna za dysponowanie funduszami polonijnymi, kontrolę projektów oraz współpracę z organizacjami na całym świecie.

Jako część programu centralizacyjnego ma powstać także baza danych projektów realizowanych dla Polaków za granicą. Dodatkowo, Sikorski ogłosił, że w 2025 r. wydana zostanie nowa wersja „Atlasu Polonii”, która umożliwi lepszą analizę liczebności i rozmieszczenia Polonii na świecie. Taki atlas był wydawany w przeszłości.

BRAZYLIA KOCHA POLAKÓW BARDZIEJ NIŻ LITWA?

W swoim wystąpieniu minister Sikorski podał interesujący z perspektywy Polaków na Litwie przykład. Mówiąc o kształceniu liderów w środowiskach lokalnych, powołał się na sytuację Polaków w Brazylii.

„Te dynamiczne osoby, często samodzielnie się organizujące, są też zazwyczaj asertywne, doskonale wiedzą, jakich form współpracy i kontaktu z krajem potrzebują. Jesteśmy gotowi pracować z tymi środowiskami, prowadzić z nimi stały dialog, a przede wszystkim

wspierać je w samoorganizacji oraz w jak najlepszym wykorzystywaniu lokalnych sposobów na rozwój ich aktywności” — mówił.

Jednak nie to było najciekawsze. Najciekawszy okazał się efekt ich aktywnej postawy.

„Efekty takiej współpracy bywają imponujące. Np. w Brazylii, w kilku miastach w trzech stanach tego kraju język polski obok portugalskiego stał się drugim językiem urzędowym. W Brazylii. W mieście Mallet, w stanie Parana język polski został uznany za niematerialne dziedzictwo kulturowe tej miejscowości” — powiedział, co zostało przyjęte oklaskami.

Po wystąpieniu jeszcze wspomni o wysokich stanowiskach zajmowanych przez Polaków w Ameryce Łacińskiej.

OŚWIATA. WSPARCIE, ALE TEŻ WYMAGANIA

W kontekście edukacji minister zapowiedział dalsze wsparcie dla szkół polonijnych i nauczycieli, którzy uczą języka polskiego.

Jak podkreślił, „mamy na świecie ponad trzy tysiące ośrodków w 61 krajach, które umożliwiają naukę polskiego.

4.>>

Musimy nie tylko wspierać te placówki, ale także dążyć do zwiększenia liczby uczniów”.

„Naszym celem powinien być wzrost tej liczby (uczniów – przyp. red.). Konieczne jest nowe otwarcie, reagujące na zmiany społeczno-kulturowe, ale i technologiczne. Musimy skuteczniej promować język polski na świecie i zwiększać dostęp do jego nauczania jako języka obcego, także z pomocą technologii nowszych niż tradycyjne podręczniki” – mówił minister.

Mówił też, że trzeba zgrać terminy rekrutacji na polskie uczelnie z kalendarzem matur w szkołach innych krajów tak, aby zapewnić młodzieży równe szanse na podjęcie studiów w Polsce. O to niejednokrotnie apelowali także Polacy na Litwie. Obecnie obchodziło się to takimi drogami, jak na przykład dostarczanie średniej ostatniego semestru szkolnego zamiast świadectwa dojrzałości. Nie zawsze jednak takie rozwiązanie można zastosować.

„Premiowanie znajomości języka polskiego i lepsze dostosowanie kalendarza rekrutacji do szkół za granicą to elementy, które mogą przyciągnąć młodzież do nauki w Polsce” – wskazał Sikorski.

Jednym z problemów, który poruszył minister, jest niepełne wykorzystanie dostępnych w innych krajach funduszy na naukę języka polskiego. Wskazał, że lokalne organizacje polonijne często nie sięgają po środki przeznaczone na wsparcie ich działalności, co skutkuje utratą możliwości rozwoju.

„Dlatego tam, gdzie fundusze lokalne są dostępne, będziemy stopniowo odchodzić od finansowania tradycyjnej aktywności polonijnej, oczekując szerszego wykorzystywania miejscowych narzędzi, prywatnego sponsoringu czy wolontariatu. Chcemy wspierać inicjatywę oraz pomysłowość także w zdobywaniu nowych źródeł finansowania działalności. Zaoszczędzone w ten sposób środki krajowe przekierujemy tam, gdzie Polonia nadal potrzebuje pomocy, przede wszystkim ze strony polskiego państwa” – zapowiedział Sikorski.

SIKORSKI O POLAKACH NA WSCHODZIE

Sikorski wyraził troskę o Polaków na Wschodzie, którzy w wyniku zmian granic lub przesiedleń znaleźli się poza Polską.

„Mówiąc w pewnym uproszczeniu, można zauważyć, że o ile na Zachodzie mamy do czynienia z migrantami, którzy wyjechali z Polski, o tyle na Wschodzie mamy do czynienia z Polakami, którym Polska odjechała. (...) Wsparcie, w tym wsparcie finansowe, jakie organizacje polonijne działające na Wschodzie otrzymują ze strony polskich władz, jest często jedynym źródłem ich utrzymania” – mówił.

Wspomniał też o Andrzeju Poczobucie i staraniach rządu o jego uwolnienie. Wyraził nadzieję, że będzie mógł aktywnie w przyszłości dołączyć do prac Polonijnej Rady Konsultacyjnej (do której została powołana także Alina Ewelina Kieżun jako przedstawicielka Polaków na Litwie, o czym pisaliśmy w „Kurierze” – przyp. red.). Zostało to przez salę odebrane oklaskami.

Mówił też o tym, aby prócz infrastruktury, inwestować w ludzi i ich postawy obywatelskie.

„Nie zawsze niezbędnym narzędziem promowania polskości jest stawianie kolejnej siedziby, która wymaga potem dużych środków nie tylko na niezbędne zakupy, ale i utrzymanie. Inwestycje w budynki muszą iść ręką w rękę z inwestycjami w ludzi” – mówił i zapowiedział, że resort ustawia azymut na kształtowanie postaw obywatelskich, aby Polacy działali w ramach lokalnej społeczności, stawiali się liderami także w życiu politycznym i mogli „w ramach polityki swojego kraju działać na naszą rzecz”.

Wspomniana była też sprawa Karły Polaka i że jej popularność wzrosła po napaści rosyjskiej na Ukrainę.

„Karta niezmiennie cieszy się zainteresowaniem w krajach byłego Związku Radzieckiego, a to zainteresowanie zdecydowanie wzrosło od czasu agresji Rosji na Ukrainę, szczególnie wśród mieszkańców Ukrainy, Republiki Białorusi oraz Federacji Rosyjskiej. W związku z sytuacją po-

lityczną, zwłaszcza w tych dwóch ostatnich krajach, narasta potrzeba wprowadzenia zmian w ustawie o Karcie Polaka – w kierunku jednoznaczniejszego sprecyzowania kryteriów uprawniających do jej otrzymania – przede wszystkim w trosce o nasze bezpieczeństwo” – mówił.

PYTANIA PO EXPOSE

Po wystąpieniu senatorowie zadawali pytania i zgłaszali własne kwestie. Padło pytanie ze strony senatora Sławomira Rybickiego o współpracę z Biurem ds. Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą przy kancelarii prezydenta RP. Marszałek senatu jak i minister nie zgłosili zastrzeżeń.

Jeden z senatorów zachęcił, aby program „Poznaj Polskę”, w ramach którego dzieci zwiedzają kraj, był rozszerzony także na Polonię i Polaków za granicą. Minister zgodził się z tym kierunkiem.

Senator Halina Bieda zwróciła uwagę, że uczelnie w Polsce nie zawsze pozytywnie odnoszą się do absolwentów szkół polskich i preferują absolwentów kursów języka polskiego.

Faktycznie – „Kurier Wileński” dysponuje informacją, gdy absolwenci polskich szkół na Litwie muszą uczęszczać na podstawowe kursy języka polskiego podczas roku przygotowawczego na studiach w Polsce. Sytuacja jest o tyle absurdalna, że czasem nieodbycie takich kursów może być uznane za nieznajomość języka polskiego.

Grzegorz Schetyna (szef MSZ 2014–2015) w swojej wypowiedzi po wystąpieniu Sikorskiego zaproponował, aby odchodzić od „polityki opiekuńczości w kierunku partnerstwa”. Z kolei Bogdan Borusewicz (marszałek Senatu 2005–2015) skrytykował sytuację, w których podmioty zarządzające środkami na rzecz Polonii i Polaków za granicą otrzymują te środki pod koniec roku. „Pieniądze przez to są wydawane nieracjonalnie” – mówił.

Minister Sikorski na koniec, jak to ujął, „przyjął do serca” wszystkie uwagi i propozycje.

■
Opr. A. K.

Czy AWPL-ZChR załatwi coś dla Polaków w nowym Sejmie?

Czesław Okińczyc

Jednak gwarancją promniejszościowej postawy mógłby być udział w przyszłej koalicji rządzącej AWPL-ZChR, ale nie wiadomo jaką decyzję podejmie w tej sprawie jej lider, ponoszący kolejną sromotną porażkę.

Od wyborów sejmowych 2016 roku AWPL-ZChR straciła ponad 21 tysięcy głosów: w 2016 roku zdobyła 69 tys. (5,48 proc.), w 2020 — już tylko 56 tys. (4,8 proc.), a w tym roku o kolejnych 8 tysięcy mniej, czyli 48 tys. (3,89 proc.). Niestety ta tendencja była przez wierzącego niezachwianie w swój geniusz Waldemara Tomaszewskiego non stop bagatelizowana. I jest bagatelizowana nadal w imię narracji o kolejnym historycznym zwycięstwie wbrew knowaniom „złych lituvisów”.

WYGRANA „FUKSEM”

Gdy w 2020 roku AWPL-ZChR nie przekroczyła progu wyborczego w wyborach sejmowych, wieczny prezes partii uznał to za wypadek przy pracy. Trzy lata później AWPL-ZChR straciła stanowisko mera w rejonie wileńskim. A teraz po raz kolejny nie przekroczyła progu wyborczego w wyborach do Sejmu i musi się zadowolić trzema posłami z okręgów jednomandatowych.

Rita Tamašunienė w Niemenczyźnie i Jarosław Narkiewicz w Solecznikach co prawda wygrali już w I turze, ale tym razem tylko tzw. fuksem. Gdyby nie to, że konserwatyści podstępem poprawili ordynację wyborczą, i w jednym, i w drugim okręgu doszłoby do II tury i nie wiadomo, czy np. Tamašunienė poradziłaby w niej z byłym kolegą partyjnym, a obecnie socjaldemokratą Robertem Komarowskim, zaś Narkiewicz z prokremlowskim Eduardsem Vaitkusem.

Wybory sejmowe na Litwie wygrali socjaldemokraci. Lewica zawsze była na Litwie przychylna mniejszościom narodowym, więc liczę na to, że i tym razem nie zawiedzie.

■ Czesław Okińczyc

Jeszcze ciekawsza jest sytuacja z trzecim posłem AWPL-ZChR. Czesław Olszewski, który już od kilku kadencji jest jednym z najbardziej milczących i najmniej aktywnych posłów litewskiego parlamentu, w II turze w okręgu Wilno Południowe wygrał o włos i w gruncie rzeczy tylko dzięki poparciu jakiego mu udzielili liderzy wszystkich lewicowych ugrupowań politycznych, a więc głosami... Litwinów! Gdyby nie to, że II tura odbywała się pod hasłem „byle kto, tylko nie konserwatysta” — zobaczyłby Olszewski salę sejmową tylko w ramach jakiejś wieczniczki seniorów.

WALKA KONTRPRODUKTYWNA

To paradoks, że partia, która przez całą swoją karierę stawiała na konfrontację z Litwinami, na wzniecanie konfliktów, na współpracę — wbrew tragicznej historii polsko-litewskiej nacechowanej przestępstwami, podstępem rosyjskiego imperializmu, krwawo stłumionymi powstaniem — z prokremlowskimi Rosjanami,

zdobyła trzeci mandat dzięki wyborcom litewskojęzycznym!

Tak, AWPL-ZChR traci głosy nie tylko liberalnych wyborców-Polaków, ale i prokremlowskich Rosjan. Szczególnie widoczne to jest w Kłajpedzie, gdzie nie pomogło partii nawet kandydowanie Waldemara Tomaszewskiego w jednym z okręgów jednomandatowych. Elektorat rosyjskojęzyczny po prostu miał tym razem z kogo wybierać, bo niemal każda partia ogólnokrajowa miała na swoich listach Rosjan. Bardziej lewicowy albo liberalny wyborca zagłosował na socjaldemokratów, liberałów i demokratów. A prokremlowski Rosjanin miał swój Świt Niemna, Partię Ludową i Koalicję Pokoju Wiktor Uspaskicha.

Już najwyższy czas, żeby Waldemar Tomaszewski zrozumiał, iż walka o głosy rosyjskojęzycznych wyborców jest kontrproduktywna. Nie przebiją swoimi ofertami przyjaźni z Łukaszenką Eduardasa Vaitkusa, który proponuje przyjaźnić się z samym Putinem. Powinien też zrozumieć, że i granie na konflikt już nie przynosi politycznych dywidend. Wystarczy przeanalizować wpływ niezwykle mocno nagłośnionej na Litwie i w Polsce reorganizacji szkół polskich w rejonie trockim. Konflikt jest, emocje wrą, a i w Połukni, i w Starych Trokach AWPL-ZChR straciła po kilkanaście, nawet kilkadziesiąt procent głosów w tych wyborach!

ZMIANY SĄ NIEZBĘDNE

AWPL-ZChR jeśli chce przetrwać jako licząca się siła polityczna (choćby na poziomie regionalnym) — musi się zmienić. Zdemokratyzować. Otworzyć na nowe środowiska. Odzyskać polskich wyborców liberalnych.

7.>>

6.>>

Ale przede wszystkim zrezygnować z bezsensownej walki o wyborców rosyjskojęzycznych i skoncentrować na przekonywaniu do siebie Litwinów.

Bo przykłady Roberta Duchniewicza, Eweliny Dobrowolskiej, Roberta Puchowicza czy Tomasa Tomilinasa wskazują, że Polak już nie działa na wyborcę litewskiego jak czerwona płachta na byka. Jedynie Polak z AWPL-ZChR mobilizuje — a i to nie zawsze — Litwinów do masowego głosowania przeciw. Wątpię jednak, że reforma AWPL-ZChR jest możliwa pod rządami obecnego prezesa partii. Jest na to za stary, zbyt znudzony, sfrustrowany, zmęczony. Obawiam się jednak, że otoczony chórem klakierów tego nie rozumie.

Reforma AWPL-ZChR to jednak dalsza i mglista perspektywa. Może nawet utopia. Ta bliższa — to koalicja rządząca. Jeśli powstanie koalicja socjaldemokratów z demokratami i chłopami — a prawdopodobnie taka właśnie powstanie — będzie potrzebowała do zapewnienia sobie bezpiecznej większości w parlamencie trzech głosów AWPL-ZChR. Może nie

W II turze wyborów do parlamentu większość wyborców oddała głosy za socjaldemokratów

będą to głosy na wagę złota, ale to nadal doskonała okazja, żeby nie tylko wejść do rządu, zdobyć kilka intratnych stanowisk, ale i załatwić coś dla Polaków na Litwie. Bardziej liberalną Ustawę o mniejszościach narodowych, legalizację wszystkich znaków diakrytycznych w pisowni polskich imion i nazwisk, większe pieniądze na media

polskojęzyczne i walkę z kremłowską propagandą...

Jak dotychczas sukcesy w tych dziedzinach AWPL-ZChR, która współuczestniczyła już w tworzeniu aż 4 rządów niepodległej Litwy, były bardziej niż skromne. Ale być może do pięciu razy sztuka?...

zw.lt, śródtytuły od redakcji

Fot. Marian Paluszkiewicz

Uroczystość 11 listopada w Wilnie

Ambasada RP w Wilnie zaprasza wszystkich Rodaków na uroczystość z okazji Narodowego Święta Niepodległości Polski w dniu 11 listopada 2024 r.

Zapraszamy wszystkich Rodaków na Litwie, a także osoby odwiedzające Wilno w tych dniach, do udziału w tradycyjnej uroczystości złożenia wieńców oraz zaśpiewania razem hymnu w ramach akcji „Niepodległa do hymnu” przy Mauzoleum Matki i Serca Syna na cmentarzu na wileńskiej Rossie w dniu 11 listopada 2024 r. o godz. 12.00.

Narodowe Święto Niepodległości to dla Polaków jedno z najważniejszych świąt państwowych. Po 123 latach zaborów — niewoli naznaczonej walką, cierpieniem i wysiłkiem wielu pokoleń Polek i Polaków — Polska, 11 listopada 1918 roku, odzyskała suwerenność.

Więcej informacji o akcji „Niepodległa do hymnu” znajdą Państwo pod adresem biura „Niepodległa” <https://niepodlegla.gov.pl/aktualnosci/zaspiewajmy-razem-mazurka-dabrowskiego-11-listopada-2024/>

Tradycyjna uroczystość złożenia wieńców oraz zaśpiewania razem hymnu przy Mauzoleum Matki i Serca Syna na wileńskiej Rossie odbędzie się w dniu 11 listopada, o godz. 12.00 Fot. Marian Paluszkiewicz

stwo pod adresem biura „Niepodległa” <https://niepodlegla.gov.pl/aktualnosci/zaspiewajmy-razem-mazurka-dabrowskiego-11-listopada-2024/>

z-em-mazurka-dabrowskiego-11-listopada-2024/

Ambasada RP w Wilnie

Co czwarty palacz na Litwie sięga po nielegalne papierosy

Honorata Adamowicz

Jak pokazuje badanie pustych paczek papierosów przeprowadzone przez firmę handlu tytoniem JTI Baltic wraz z firmą badawczą Nielsen, co czwarta osoba paląca na Litwie sięga nielegalne papierosy, a udział w rynku wyrobów tytoniowych produkowanych w nielegalnych fabrykach rośnie.

Według wyników badania 26,5 proc. palaczy kupuje papierosy, które nie są produkowane w kraju, co stanowi wzrost o 4,2 punktu procentowego w porównaniu do 2023 r.

SKĄD NAJWIĘCEJ „NIELEGALÓW”?

Z badań wynika, że, najwięcej nielegalnych papierosów pochodzi z Białorusi (16,8 proc. ogółu, 63,4 proc. papierosów produkowanych poza Litwą). Ilość nielegalnego tytoniu obecnego na rynku wzrosła o 77 proc. w porównaniu z rokiem ubiegłym. O 58 proc. wzrosła także liczba papierosów sprowadzanych z Polski, co stanowi 4,1 proc. całości i 15 proc. papierosów wyprodukowanych poza Litwą.

Ponadto liczba podróbek krajowych marek podwoiła się w ciągu roku, wzrastając z 1,1 proc. do 2,2 proc.

Najwyższą liczbę papierosów z przemytu stwierdzono w Visagini (52,9 proc.), Wilkomierzu (49,5 proc.), Poniewieżu (35,9 proc.), Mariampolu (35,1 proc.), Szyłokarczmie (34 proc.) oraz w Olicie (32,5 proc.).

SYTUACJA SIĘ ZMIENIŁA

W rozmowie z „Kurierem Wileńskim” doc. dr Mindaugas Štelemėkas, dyrektor Litewskiego Instytutu Nauk o Zdrowiu mówi, że jest to bardzo ważne i potrzebne badanie. Ale należy je przeprowadzać regularnie co kilka lat i nie zmieniać metodologii, ponieważ tylko wtedy można jasno określić, czy sytuacja się polepsza czy pogarsza.

— Nasze badanie sprzed kilku lat pokazało inne liczby. Jego celem także

było określenie liczby osób palących nielegalne papierosy. Nie warto teraz nawet wspominać o tych procentach, bo sytuacja w naszym kraju zmieniła się od tego czasu diametralnie. Tamto badanie powinno zostać powtórzone i złożyliśmy wniosek i propozycję do Fundacji Badań nad Zdrowiem Publicznym, że chcielibyśmy takie badanie powtórzyć i widzimy w tym sens. Byłoby bardzo interesujące porównać wyniki naszego nowego badania z wynikami badań sprzed kilku lat. Niestety nie możemy porównać wyników swojego badania z wynikami Nielsena, ponieważ nasze metodologie są bardzo różne — zaznacza doc. dr Mindaugas Štelemėkas.

PRZEBIEG BADANIA

W roku 2019 zostało przeprowadzone pierwsze krajowe badanie niezarejestrowanego używania wyrobów tytoniowych na Litwie. Polegało ono na przeprowadzeniu wywiadów z ponad tysiącem palaczy. Respondenci zostali poproszeni o pokazanie lub przynajmniej opisanie ostatniej zakupionej paczki papierosów. Naukowcy wykorzystali dwie metody ankietowe — wywiady z palaczami

i zbieranie pustych paczek papierosów. W sumie zbadano i zebrano blisko 6 000 paczek w 30 litewskich miastach i 35 miejscowościach.

— Kilka lat temu nasze badanie zostało przeprowadzone nie tylko w dużych miastach, ale także w mniejszych miejscowościach, gdzie również zbieraliśmy paczki papierosów. Kolejną rzeczą, na którą należy zwrócić uwagę, jest to, że używanie nielegalnego tytoniu na Litwie bardzo szybko rośnie. W ciągu ostatnich kilku lat bardzo się zmieniła sytuacja geopolityczna. Zwłaszcza na granicy z Białorusią — zbudowano tam ogrodzenie, Litwa także postawiła kolejową maszynę rentgenowską, co znacznie zmieniło sytuację. Co czwarta osoba pali nielegalne papierosy — to bardzo dużo. W ostatnich latach Litwa z pewnością zrobiła wiele, aby zapobiec przemytowi nielegalnych papierosów, ale stało się to co najmniej kilka lat za późno. Wzmocnienie kontroli granicznych, a także zainstalowanie urządzeń rentgenowskich dla transportu kolejowego i towarowego, powinno być zostać zrobione znacznie wcześniej — podkreśla doc. dr Štelemėkas. ■

Z badań wynika, że, najwięcej nielegalnych papierosów pochodzi z Białorusi
Fot. Marian Paluszkiewicz

Bajkowe spotkanie dla dzieci w przedszkolu w Kowalczukach

Wędrująca z ust do ust, przekazywana z pokolenia na pokolenie, oparta na mądrości, prawach i doświadczeniach. Wyszepkana do ucha, wyśpiewana, czytana. Bajka często bywa przewodnikiem dziecka po świecie przeżyć i wartości, a także pierwszym utworem wypełniającym przestrzeń literacką w jego życiu.

23 października bibliotekarki Filii Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego w Kowalczukach odwiedziły przedszkole z przedstawieniem teatralnym. Wizyta miała na celu zapoznanie dzieci z rolą bohaterów popularnej bajki „Rzepka” autorstwa Juliana Tuwima.

W wyjątkowym przedstawieniu uczestniczyli nie tylko pracownicy biblioteki, ale również przedszkolaki. Scenariusz wierne odzwierciedlał fabułę utworu, opowiadającego o wspólnym wysiłku wielu postaci, aby wyrwać ogromną rzepkę.

Wspólna zabawa była znakomita. Radość była ogromna, a uśmiech nie znikał z twarzy dzieci ani na chwilę. Na zakończenie spotkania zrobiono pamiątkowe zdjęcie z bohaterami bajki.

Przedstawienie „Rzepka” z pewnością na długo pozostanie w pamięci wszystkich uczestników i widzów. Fot. Filia Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego

Przedstawienie „Rzepka” z pewnością na długo pozostanie w pamięci

wszystkich uczestników i widzów.

Teresa Pristavka

Film o śpiewach pogrzebowych Polaków na Wileńszczyźnie

Śpiew pogrzebowy Polaków na Wileńszczyźnie to unikalna tradycja, która niemal całkowicie zanikła w Polsce. Szkic dokumentalny „Būk jam gailestingas” poświęcony jest temu wyjątkowemu zjawisku.

Tradycje i obyczaje pogrzebowe stanowią integralną część kultury oraz tożsamości każdego narodu. Na Wileńszczyźnie pieśni pogrzebowe są nieodłącznym elementem tych ceremonii. „Śpiewacy pogrzebowi wciąż stanowią nieodłączną część pogrzebów na Wileńszczyźnie. Nie wiemy jednak, jak długo ta tradycja przetrwa. Naszym celem było utrwalenie autentycznych pieśni pogrzebowych w formie wideo, wykonanych przez miejscowych śpiewaków” — mówi Antoni Radczenko, autor szkicu dokumentalnego.

Na Wileńszczyźnie, dzięki zetknięciu się różnych kultur, powstała niepowtarzalna sytuacja w tej sferze. W repertuarze miejscowych śpiewaków znajdują się zarówno pieśni przetłumaczone z litewskiego na polski, jak i z polskiego na litewski. „Różnice między litewskimi i polskimi pieśniami pogrzebowymi wynikają nie tyle z języka, ile z regionalnej mentalności” — zauważa etnomuzykolog Aušra Žičkienė z Litewskiego Instytutu Literatury i Sztuki Ludowej.

Pogrzebom od wieków towarzyszą ludowe przesady i zwyczaje. „Jeśli w procesji pogrzebowej pojawia się dużo czarnych ptaków, oznacza to, że wkrótce odbędzie się kolejny pogrzeb” — opowiada etnografka Janina Norkūnienė.

Szkic dokumentalny „Būk jam gailestingas” będzie można zobaczyć 1 listopada o godzinie 9:30 w telewizji „Lietuvos rytas”. 3 listopada o godzinie 14.00 zarys dokumentalny zostanie wyświetlony w Ośrodku Kultury w Niemenczynie.

Inf. wł.

POMOC Zapomogi w wysokości 176 euro dla Ukraińców

Wileńskie biuro Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM Litwa) zapewni jednorazową wypłatę 176 euro dla nowo przybyłych uchodźców wojennych z Ukrainy, ogłosiła organizacja w środę 30 października.

„Liczba nowo przybyłych oczywiście spadła, ale każdego tygodnia są dziesiątki Ukraińców uciekających przed okropnościami wojny, którzy wyraźnie potrzebują pomocy finansowej. Dlatego zapewniemy bezbronnym uchodźcom wojennym zryczałtowane płatności na podstawowe wydatki” — powiedział Eitvydas Bingelis, szef IOM na Litwie.

Ogłoszono, że pomoc zostanie przyznana obywatelom Ukrainy lub państw trzecich, którzy przybyli na Litwę z Ukrainy po raz pierwszy i przekroczyli zewnętrzną granicę UE w ciągu ostatnich 40 dni.

Aby zakwalifikować się do świadczenia, wnioskodawcy muszą być zarejestrowani w Departamencie Migracji w celu uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy na Litwie i spełniać kryteria podatności na zagrożenia.

Świadczenie będzie przyznawane samotnym rodzicom lub opiekunom przybywającym z jednym lub większą liczbą dzieci w wieku do 18 lat, rodzinom z trojgiem lub większą liczbą dzieci w wieku do 18 lat, rodzinom z niepełnosprawnym dzieckiem w wieku do 18 lat

(zarówno dzieci, jak i dorośli), kobietom w ciąży, osobom w wieku 60 lat i starszym oraz osobom niepełnosprawnym.

KULTURA Po 90 tys. euro co roku na rozwój „książkomatów”

Aby przyspieszyć rozwój sieci „książkomatów” na Litwie, Ministerstwo Kultury RL przeznaczyło 90 tys. euro dla bibliotek publicznych w regionach (nie mylić z rejonami) kowieńskim, kłajpedzkim i poniewieskim. Środki te będą przyznawane co roku do 2029 r. „Książkomat” to urządzenie automatyczne, w którym można odebrać wcześniej zamówioną książkę lub zwrócić już pożyczoną — oczywiście niezależnie od godzin pracy biblioteki. Jest to szczególnie istotne dla osób niepełnosprawnych, pracujących, seniorów i innych grup docelowych, które nie są w stanie odwiedzić bibliotek w normalnych godzinach otwarcia. Nie zastępuje on samej biblioteki, ale zwiększa dostępność książek dla osób chociażby zapracowanych. Teoretycznie działa jak paczkomat — pracownicy dostarczają książkę do książkomatu, a mieszkaniec może potwierdziwszy swoją tożsamość odebrać ją nawet w nocy. Rozbudowa sieci książkomatów ma ułatwić i uprzyjemnić mieszkańcom dostęp do książek i innych publikacji, niezależnie od miejsca zamieszkania. Automat z książkami to nowoczesne urządzenia, które pozwalają czytelnikom odbierać i zwracać książki o każdej porze dnia, a ich sieć stale się rozrasta. Czytelnicy aktywnie korzystają z tej usługi. Dostępność automatów z książkami o każdej porze dnia zapewnia elastyczność użytkownikom, których czas wolny nie pokrywa się z godzinami otwarcia biblioteki. Według ministerstwa, rozbudowa sieci automatów z książkami

zwiększa dostępność i różnorodność litewskich zasobów bibliotecznych dla mieszkańców różnych regionów, promuje rozwój otwartego i obywatelskiego społeczeństwa, zwiększa odporność mieszkańców na propagandę i dezinformację oraz zmniejsza wykluczenie społeczne w regionach.

SONDAŻ Kto jest najbardziej skorumpowany?

Mniej niż jedna dziesiąta ludności twierdzi, że w ciągu ostatniego roku zapłaciła łapówkę, a najbardziej skorumpowanymi instytucjami są instytucje medyczne, Sejm, sądy, samorządy i partie polityczne, wynika z sondażu przeprowadzonego przez Specjalną Służbę Śledczą (STT). „Na Litwie łapówkarstwo staje się coraz rzadsze, ale znaczenie problemu korupcji w społeczeństwie nie maleje. W opinii społeczeństwa korupcja jest najbardziej rozpowszechniona w instytucjach medycznych, Sejmie, sądach, samorządach i partiach politycznych. Ponadto, postrzeganie korupcji w sektorze energetycznym spada trzeci rok z rzędu” — mówi szef STT Linas Parnava.

Według najnowszej mapy korupcji na Litwie, liczba osób, które dały łapówki spadła z 24 proc. do 9 proc. w ciągu ostatniej dekady, ale problem korupcji na Litwie nadal istnieje.

37 proc. populacji uznało korupcję za bardzo poważny problem w kraju, a najnowsze badanie umieściło korupcję na piątym miejscu wśród 19 problemów, co oznacza wzrost z 34 proc. dwa lata temu. Menedżerowie korporacyjni wymienili korupcję jako bardzo poważny problem na dziewiątym miejscu, 24 proc., tyle samo w 2022 r., podczas gdy urzędnicy służby cywilnej zajęli siódme miejsce, 28 proc., i 32 proc. w 2022 r.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Freepik; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Jak Wielkopolanie ratowali wileńską Rosse. Przez 18 lat!

Apolinary Klonowski

Dzięki akcji „Poznaniacy – Rosse” udało się zachować tak wielką część dziedzictwa obu krajów, że gdy mer Wilna Remigijus Šimašius w 2015 r. słyszał o trwającej już wtedy 15 lat akcji, z niedowierzaniem poznawał kulisy akcji.

„Okazywanie serca, dobrej woli, ukochanie tego pięknego kawałka ziemi i Litwinów, i Polaków kiedyś zaowocuje porządnymi, normalnymi stosunkami” — tak mówił 24 lata temu inicjator akcji, ks. Jaworski. Dziś, jak z nim rozmawiamy, potwierdza: „pokazaliśmy, że można dbać o zabytki bez rewizjonizmu”. W zbliżającą się Uroczystość Wszystkich Świętych przypomnijmy dorobek tej historycznej 18-letniej akcji.

POCZĄTKI „POZNANIAKÓW – ROSSIE”

Początki akcji „Poznaniacy – Rosse” sięgają roku 2000, kiedy to grupa mieszkańców Poznania, na czele z ks. Edwardem Jaworskim, postanowiła pomóc w ratowaniu zabytkowej nekropolii na wileńskiej Rosse. Cmentarz Rossa to jedna z najstarszych i najważniejszych nekropolii na Litwie, wpisana zarówno na listę Zabytków Narodowych Litwy, jak i do Europejskiego Dziedzictwa Kulturowego.

Spoczywają tu zasłużeni dla polskiej i litewskiej historii, m.in. Joachim Lelewel, żołnierze, działacze społeczni, artyści, przedstawiciele wileńskiej inteligencji, a od 2019 r. także dowódcy powstania styczniowego, bohaterowie Białorusi, Litwy i Polski. Kaplica, w której spoczywają, jest dziś zresztą jednym z punktów pielgrzymek Białorusinów walczących o wolną ojczyznę.

Niestety, pomimo swojego statusu, nekropolia przez dekady nie otrzymywała wystarczającego wsparcia finansowego, by przetrwać próbę czasu. Wynikało to czasem z trudnej sytuacji gospodarczej, a czasem z braku woli politycznej. Przez lata wiele nagrobków

To byłoby trudne do zrobienia nawet dziś. Najpierw zbierane pieniądze, później błyskawiczny plebiscyt. Czytelnicy wybierają kaplicę do renowacji. Wtedy szybki konkurs na wykonawcę.

Grupą poznaniaków kierował ks. Edward, nazywany przez współpracowników Edą (w kapeluszu, pośrodku)

popadło w ruinę, a zniszczenia potęgowały także działania wandalii.

To właśnie wtedy, na przełomie tysiącleci, zrodził się spontaniczny zryw mieszkańców Poznania, którzy nie chcieli pozwolić, aby ich historyczna spuścizna przepadła. Komitet „Poznaniacy – Rosse” postawił sobie za cel ratowanie polskich zabytków na Rosse i zaczął organizować publiczne zbiórki pieniędzy na poznańskich cmentarzach.

Inicjatywa ruszyła z impetem 1 listopada 2000 r., podczas kwesty na tamtejszych nekropoliach, kiedy to udało się zebrać 18 tys. złotych. Uwzględniając inflację, dziś byłaby to równowartość ok. 42 tys. złotych, czyli 9,5 tys. euro.

TO JEDNAK BYŁ LEDWIE POCZĄTEK. ZACZĘŁO SIĘ OD LISTU...

W liście skierowanym do redakcji „Kuriera Wileńskiego” przedstawiciele komitetu pisali: „W imieniu Komitetu »Poznaniacy – Rosse« powołanego w celu publicznej zbiórki środków przeznaczonych na rekonstrukcję nagrobków na cmentarzu na Ros-

se w Wilnie uprzejmie informujemy, iż prowadząc kwestę w dniu 1 listopada 2000 na dwóch poznańskich cmentarzach uzbieraliśmy kwotę 18 tys. złotych”.

„Kurier Wileński” jako polski dziennik na Litwie od początku chętnie zaangażował się w akcję, oferując patronat medialny i wsparcie organizacyjne.

Z pomocą gazety zorganizowano plebiscyt wśród czytelników, którzy mogli głosować na pomnik lub kaplicę, która powinna zostać odrestaurowana jako pierwsza. W ten sposób czytelnicy wybrali kaplicę rodziny Mączyńskich, neorenesansowy grobowiec z 1864 r., znajdujący się przy głównej alei na Rosse. Prace nad jego odnową ruszyły już w kwietniu 2001 r., kiedy komitet ogłosił uproszczony konkurs na wykonawcę prac restauracyjnych.

PIERWSZE SUKCESY

Wybrana do prac firma budowlana UAB Alrasta szybko przekonała się, jak wymagająca będzie renowacja.

11.>>

Kaplica Mączyńskich była w opłakanym stanie: zrujnowane ściany, dziurawy dach, wilgoć, która przez lata niszczyła elementy konstrukcyjne.

Na początku trzeba było uprzątnąć wnętrze kaplicy i usunąć pozostałości starych trumien oraz kości, które leżały w nieładzie jeszcze od czasów sowieckich dewastacji. Pierwsze prace obejmowały także odbudowę dwóch ścian, które były tak zniszczone, że wymagały niemal całkowitej rekonstrukcji.

Budowa była trudna także ze względu na położenie kaplicy na stromym wzgórzu, gdzie niemożliwy był dojazd ciężkiego sprzętu. Robotnicy musieli ręcznie przenosić cegły, cement i inne materiały budowlane, co dodatkowo wydłużało czas i podnosiło koszty renowacji.

Jednak już w czerwcu 2001 dziennikarka Helena Gładkowska pisała: „Jest to bardzo dobry znak, gdyż właśnie ich pojawienie się oznacza nowe życie dla tego zabytku upamiętniającego pamięć Michała Mączyńskiego i Karoliny, zamordowanej przez bolszewików w Dyneburgu”.

Miesiąc później w gazecie ukazał się kolejny artykuł, opisujący szczegóły prowadzonych prac. Dzięki fachowej renowacji kaplica odzyskała dawny blask — wymieniono dach, uzupełniono braki w tynku, a także zabezpieczono obiekt przed dalszym niszczeniem. Renowacja zakończyła się sukcesem, a kaplica rodziny Mączyńskich stała się pierwszym symbolem działań „Poznaniaków – Rossie”.

KOLEJNE ETAPY RENOWACJI

Po zakończeniu prac przy kaplicy Mączyńskich Komitet „Poznaniacy – Rossie” nie zwolnił tempa. Już w 2002 r. dzięki kolejnym zbiórkom zebrano fundusze na renowację kaplicy rodziny Malinowskich. Był to kolejny grobowiec o ogromnej wartości historycznej i kulturowej. W kaplicy tej spoczywali m.in. Jan Malinowski, plenipotent Radziwiłłów z Nieświeża, oraz Bolesław Malinowski, inżynier i budowniczy mostów na Wileńszczyźnie, właściciel kilku majątków ziemskich w okolicach Wilna.

Podobnie jak w przypadku kaplicy Mączyńskich, renowacja kaplicy Malinowskich była skomplikowana i wymagała dużych nakładów pracy.

|| Część odrestaurowanych obiektów ma tablice pamiątkowe

Dziennikarze „Kuriera Wileńskiego” relacjonowali: „Kaplica jest strasznie zdewastowana [...] dwie ściany trzeba budować od nowa. Budowa jest trudna z tego względu, że dojazd tu jest niemożliwy, gdyż znajduje się ona na stromym wzgórzu. Dlatego też cegły trzeba nosić ręcznie i to spory kawałek.” Do redakcji „Kuriera” napisał wtedy potomek pochowanych w kaplicy Malinowskich, Leszek Jan Malinowski.

„Proszę przyjąć bardzo serdeczne podziękowania za artykuł »Poznaniacy odnowią kaplicę Malinowskich«. Sprawili mi wielką radość, gdyż stwarza nadzieję, że moje — dotąd bezskuteczne — wieloletnie starania zostaną pozytywnie załatwione...” — czytaliśmy wtedy w liście.

Niemal dekadę wcześniej pan Malinowski pisał do Miejskiej Inspekcji Dziedzictwa Kulturalnego. Wyjaśniał, że wśród pochowanych w grobowcu-kaplicy są ludzie zasłużeni dla miasta, jego pradziadek Jan Malinowski, plenipotent Radziwiłłów z Nieświeża i inni wybitni mieszkańcy. Jednak kaplica niszczała i dopiero z akcją „Poznaniacy – Rossie” została uratowana.

ZBIERANIE STAŁO SIĘ TRADYCJĄ

Kwesty na rzecz Rossy szybko stały się tradycją w Poznaniu, przyciągając mieszkańców różnych środowisk: polityków, artystów, dziennikarzy, a nawet sportowców. Coroczne zbiórki organizowane w Uroczystość Wszystkich Świętych dawały możliwość, by każdy mieszkaniec Poznania, wrzucając symboliczny grosz, mógł dołożyć swoją

cegiełkę do ratowania zabytków wileńskiej nekropolii.

Z biegiem lat rosła także świadomość społeczna — dzięki akcjom „Poznaniacy – Rossie” wielu mieszkańców miasta zaczęło postrzegać Wilno jako miejsce ważne nie tylko historycznie, ale i emocjonalnie bliskie sercu Wielkopolan.

Przewodnią rolę w tym przedsięwzięciu odegrał ks. Edward Jaworski, współzałożyciel Komitetu „Poznaniacy – Rossie”, który regularnie odwiedzał Wilno i monitorował postęp prac. W wywiadach dla „Kuriera Wileńskiego” mówił, że Rossa ma dla niego niepowtarzalny urok i przyciąga jak magnes. „Rossa woła o pomoc. [...] niepotrzebne są jej wielkie inwestycje, lecz małe, drobne uczynki równie biednych ludzi, którzy potrafią zrozumieć drugiego w potrzebie i potrafią sobie nawzajem pomagać”. Podkreślał, że Rossa i jej ratowanie to symbol pojednania i zrozumienia obu, jeśli nie więcej, narodów.

Ks. Jaworski w jednym z wywiadów wspominał: „Może uda mi się przełamać poznańską oszczędność i wpłynąć na to, że podczas następnych Wszystkich Świętych poznaniacy znów przypomną sobie o Rossie”. Był przekonany, że akcja będzie kontynuowana. Nie mylił się — a ofiarność mieszkańców Poznania pozwoli uratować jeszcze wiele nagrobków i kaplic.

Trudno policzyć, ile udało się zebrać łącznie, ale najostrożniejszy szacunek mówi o kwocie pół miliona, nie uwzględniając kursów wielu lat. Jednak efekty tego zrywu możemy podziwiać do dzisiaj.

13.>>

12.>>

Zresztą nie tylko my, gdyż wiele kaplic stało się stałymi elementami szlaków turystycznych i dziś już niewielu pamięta, dzięki komu zachowały się ważne dla naszej tożsamości obiekty.

RATOWANIE BYŁO WYZWANIEM

Pomimo wielkiego zaangażowania ze strony polskiej społeczności w Poznaniu, ratowanie Rosy nie było zadaniem łatwym. Wyzwania logistyczne, brak stałych środków na renowację oraz zniszczenia powodowane przez wandalów i warunki atmosferyczne sprawiały, że każdy projekt był ogromnym przedsięwzięciem.

Z kolei, ks. Jaworski nie tracił ducha: „Okazywanie serca, dobrej woli, ukochanie tego pięknego kawałka ziemi i Litwinów, i Polaków kiedyś zaowocuje porządnymi, normalnymi stosunkami”.

W jego słowach pobrzmiwało przekonanie, że akcja „Poznaniacy – Rosse” ma znaczenie nie tylko materialne, ale także symboliczne — jest gestem pojednania i wspólnej troski o dziedzictwo, które przez lata łączyło narody Polski i Litwy.

Wśród odnowionych zabytków znajdują się m.in. kaplice rodziny Mączyńskich, Malinowskich, grobowiec Edwarda Lewald-Jeziarskiego, Gimbutów, ojców bonifratrów, Strumiłłów, Antoniego Marcinkowskiego, rodziny Hermanowiczów, Burzyńskich, Rudnickich i Strzezińskich, Bartoszewiczów; uporządkowano także kwatery Kondratowiczów i wielu innych.

KS. EDA JAWORSKI:

„NIE ROZPAMIĘTUJĘ, CO ZROBIŁEM”

Dziś, gdy rozmawiamy z ks. Edwardem Jaworskim — nazywanym przez współpracowników ks. Edą — przyznaje on, że wszystko podsumować jest nie sposób. „Gdybyśmy oszacowali, mieliśmy udział w około 20 kaplicach. Mam jedną wadę — nie rozpamiętuję tego, co zrobiłem. Zrobiłem i jedziemy dalej. Dumny jestem z bardzo skromnego obiektu, kaplicy grobowej Malinowskich, która była już śmietnikiem; odbudowaliśmy ją, uszanowując te szczątki. Dumny jestem, że uratowaliśmy przed katastrofą budowlaną grobowiec Gimbutów” — nadmienia.

Co to za katastrofa budowlana miała grozić grobowcowi? Wynikająca z błędnej oceny materiału poprzednich wykonawców.

„To był czas, gdy wszyscy zachwycali się betonem. Gdybyśmy się za to nie zabrali, nawet nie wiedzielibyśmy, w jak katastrofalnym stanie jest ta kaplica, zanim nie zaczęliśmy” — wspomina.

„Bez »Kuriera Wileńskiego« to by się nie udało. Redakcja była trzonem tej akcji. Nie było dzięki »Kurierowi« bariery językowej, prezes załatwiał dokumentację na Litwie, czytelnicy typowali kaplice do odnowienia” — wyjaśnia ks. Eda. Na łamach gazety rozpisywane były też konkursy na wykonawców.

Ks. Jaworski podkreśla, że akcja udowodniła, że dbanie o wspólną pamięć wcale nie musi być częścią rozpamiętywania granic.

„Myślę, że działalność naszego komitetu w jakiś sposób pokazała, że dbanie o pamiątki kultury polskiej nie musi iść w parze z rewizjonizmem. Tak jak Litwini mają mały kompleks Polski, tak Polacy, a szczególnie Wielkopolanie, mają kompleks niemiecki. Na przykład dwa najważniejsze uniwersytety dla naszej kultury — Lwów i Wilno — są obecnie poza granicami. Zawsze się śmieję, że Cmentarz Zasłużonych Wielkopolan to właściwie cmentarz zasłużonych Kresowian dla Wielkopolski” — żartuje i lekko podaje trudne tematy ks. Eda. I faktycznie, w rozmowie nie ma ani krztu wyrzu-

tów czy złości, po prostu świadomość rzeczywistości.

Na koniec dzieli się przesłaniem:

„To przesłanie nie jest narodowe. To przesłanie jest ogólnoludzkie. Był taki genialny teolog, pisarz jednocześnie, Fiodor Dostojewski, który kiedyś napisał taką myśl: »Daj wolnemu człowiekowi wolność, a ją zwiąże i przyniesie z powrotem. Głupie serce nie ma pożytku nawet ze swojej wolności«. Obecnie patrzę z trwogą na otaczający świat, bo ludzie uparli się, żeby oddać swoją wolność w imię jakichś wymyślonych zagrożeń albo w imię nowego ładu — zielony, czerwony, w kratkę. Nie tędy droga” — dzieli się duchowny.

ROSSA WCIĄŻ POD OPIEKĄ

Dziś w dalszym ciągu Rossą opiekuje się Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą (SKOnSR). Powstał w latach 90., w bardzo niełatwych okolicznościach. Widzimy działaczy na każdym święcie polskości na Litwie i nie tylko. Ciągłe prowadzą aktywne nagłaśnianie pilnych spraw, niejednokrotnie skutecznie interweniowali w celu zabezpieczenia zabytków ważnych dla obu narodów. Prezes honorowa Alicja Klimaszewska oraz obecny prezes Dariusz Żybert wielokrotnie byli zasłużenie nagradzani za swoje wielkie zaangażowanie. Akcje poznaniaków i „skonsrowców” wspólnie zachowały nam narodowy monument.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Renowacje, w tym kaplicy Malinowskich, nie były łatwe — nie można było korzystać z ciężkiego sprzętu, materiały trzeba było donosić

Czy recesja w Niemczech odbije się na litewskiej gospodarce?

Anna Pieszko

„Z uwagą przyglądamy się temu, co dzieje się w Niemczech. Ten kraj od ponad 20 lat jest naszym najważniejszym partnerem eksportowym, co oznacza, że największą liczbę produktów wytwarzanych na Litwie, około 10 proc., litewscy producenci eksportują do Niemiec” — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Greta Ilektytė, starsza ekonomistka banku Swedbank.

Ekonomiści wiążą stan litewskiej gospodarki ze stagnacją gospodarki niemieckiej, której sektor produkcyjny jest osłabiony z powodu wyższych cen energii po rosyjskiej inwazji na Ukrainę oraz recesji w sektorze nieruchomości. Czy spowalniająca gospodarka niemiecka będzie miała negatywny wpływ na gospodarkę litewską?

INNE RYNKI I NISZOWE ZAMÓWIENIA

— Z niepokojem obserwujemy sytuację w Niemczech, ale

na razie nie zauważamy jakiegos negatywnego wpływu na rozwój naszego przemysłu. Można to wytłumaczyć. Litewscy producenci bardzo intensywnie poszukiwali innych rynków eksportowych i udało im się zdywersyfikować ten eksport, znaleźć niszowe zamówienia i udostępniać swoje produkty na innych rynkach. Widzimy, że eksport rośnie np. do innych krajów, Holandii lub Stanów Zjednoczonych. Możliwe, że pomogło to złagodzić ten efekt. Inna sprawa, że przykładowo na Litwie działa niejedna firma, która eksportuje do Niemiec części samochodowe, jak Continental, Hella. Firmy te bezpośrednio dotyka sytuacja w Niemczech. Do tej pory, jak udało nam się wyjaśnić, zamówienia z dostawcami są najczęściej podpisywane na długi okres, np. na pięć lat. Oznacza to, że do tej pory efekt spowolnienia może trochę potrwać, zanim stanie się widoczny — wyjaśnia nam Greta Ilektytė.

Wraz z obniżeniem kosztów paliwa, surowców wtórnych, źródeł energii producenci musieli nieco obniżyć zawyżone wcześniej ceny produkcji.

— Na Litwie obserwowaliśmy podobną tendencję, kiedy producenci musieli obniżyć nieco cenę. Inną sprawą jest, że import z Chin również wpłynął na zmniejszenie cen na towary. Ci producenci, którzy importują części i towary z Chin, również mieli więcej przestrzeni do korygowania cen. Wiadomo, że te korekty nie były jakoś znaczące. W zależności od sektora, różniły się o kilka procentów, ale zauważalne było nieznaczne zmniejszenie cen — wskazuje Greta Ilektytė.

ZAPOWIADA SIĘ KOLEJNY WZROST WYNAGRODZEŃ

Tym niemniej poziom cen towarów na całym świecie znacznie wzrasta.

15.>>

Ekonomiści prognozują, że w przyszłym roku zdolność nabywcza mieszkańców nie ucierpi

14.>>

Ekonomiści przewidują, że w przyszłym roku wzrośnie inflacja na Litwie, co oznacza, że ceny wzrosną jeszcze bardziej. Czy nie ucierpi na tym zdolność nabywczą mieszkańców Litwy?

— Na Litwie ogólnie mieliśmy w tym roku wyjątkowe tendencje. Od początku roku obserwowaliśmy deflację towarów, co oznacza, że ceny na towary spadły, a inflacja na Litwie utrzymywała się tylko kosztem wzrostu cen na usługi, te zaś rosną, jak wiadomo, wraz z szybkim wzrostem poziomu płacy zarobkowej. Na Litwie widzieliśmy tendencję, polegającą na tym, że wraz z obniżeniem cen surowców, energii towary nieco staniały. W przyszłym roku prognozowane jest, że inflacja utrzyma się na poziomie ok. 2 proc. Ponieważ poziom wynagrodzeń ciągle wzrasta — w tym roku wzrost wynagrodzeń wyniósł ok. 10 proc. — zapowiada się, że podobny wzrost nastąpi również w przyszłym roku, ponieważ wzrośnie wynagrodzenie minimalne. Jak widzieliśmy w ogłoszonym projekcie budżetu na przyszły rok, państwo znacznie podniesie wynagrodzenia pracowników sektora publicznego. Te wynagrodzenia, w zależności od sektora, wzrosną o ok. 10–12 proc. Skoro wzrost wynagrodzeń się nie spowolni, a ceny utrzymają się na poprzednim poziomie, to zdolność nabywczą mieszkańców będzie musiała się dalej zwiększać — zapowiada ekonomistka.

Jak dodaje, pozostają jeszcze wyzwania w związku z sytuacją polityczną na świecie.

— Wiele może zależeć od tego, kto wygra wybory prezydenckie w USA. Jeżeli wygra Donald Trump, mogą zostać wprowadzone nowe taryfy i ograniczenia. Pytaniem otwartym zostaje, jak rozwinie się sytuacja na Bliskim Wschodzie, czy konflikt się rozprzestrzeni i jak to wpłynie na ceny paliw. Tych niewiadomych jest naprawdę dużo i na razie prognozujemy, że ceny w przyszłym roku nie musiałyby mocno wzrosnąć — podsumowuje Greta Ilektytė, starsza ekonomistka Swedbanku.

Obecne wyhamowanie inflacji jest tymczasowe, w przyszłym roku wskaźnik ma wzrosnąć dwukrotnie do około 3 proc. — przewidują analitycy

Ekonomiści wiążą stan litewskiej gospodarki ze stagnacją gospodarki niemieckiej, której sektor produkcyjny jest osłabiony z powodu wyższych cen energii po rosyjskiej inwazji na Ukrainę oraz recesji w sektorze nieruchomości. Czy spowalniająca gospodarka niemiecka będzie miała negatywny wpływ na gospodarkę litewską?

WYHAMOWANIE INFLACJI JEST TYMCZASOWE

Aleksander Izgorodin, ekonomista Citadele Bank, podkreśla, że w przyszłym roku siła nabywczą ludzi nie ucierpi, ponieważ płace będą rosły szybciej niż ceny.

„Na razie możemy się cieszyć, że inflacja wyhamowała, ale to dość przejściowy aspekt. Dobra wiadomość jest jednak taka, że również w przyszłym roku, według naszych szacunków, płace powinny rosnąć szybciej niż inflacja. Inflacja przyspieszy w przyszłym roku, ale dynamika siły nabywczej ludności powinna być dodatnia” — powiedział we wtorek agencji BNS Izgorodin.

Według analityka, ceny na Litwie w dużej mierze się ustabilizowały i już nie rosną, ale wraz z wzrostem cen energii i towarów nadal drożeją usługi. Przewiduje on, że obecne wyhamowanie inflacji jest tymczasowe, a w przyszłym roku wskaźnik ma wzrosnąć dwukrotnie do około 3 proc.

„Od 1 stycznia przyszłego roku idą duże zmiany podatkowe, np. w dziedzinie energetyki, a także podwyżka płacy minimalnej. Do tego dochodzi znaczny spadek stóp procentowych. Wszystkie te czynniki będą przyczyniać się do przyspieszenia inflacji” — powiedział analityk.

Według Państwowej Agencji Danych wstępna roczna i miesięczna inflacja wyniosła w październiku po 0,1 proc., podczas gdy średnioroczna inflacja wyniosła 0,9 proc. Miesięczna inflacja odnotowywana jest po raz drugi z rzędu.

Według statystyk do wzrostu rocznej inflacji w październiku przyczynił się wzrost cen w restauracjach, kawiarniach i innych przedsiębiorstwach gastronomicznych oraz wzrost cen produktów farmaceutycznych, a najbardziej obniżył ją spadek cen paliw i energii elektrycznej. ■

Na podst. inf. wł., BNS
Fot. Marian Paluszkiwicz

Dieta wegańska – tylko moda czy jednak sposób na zdrowe życie?

1 listopada obchodzony jest na świecie jako Światowy Dzień Wegan. W ostatnich latach zainteresowanie dietami roślinnymi na Litwie gwałtownie wzrosło, szczególnie wśród młodzieży.

Honorata Adamowicz

Weganem zostać jest bardzo trudno i drogo – w związku z tym szacuje się, że w gronie osób mianujących siebie weganami, tych prawdziwych jest tylko 10 proc.

„POBAWIŁAM SIĘ I DOŚĆ”

O tym, jak kiepsko zbilansowana dieta wegańska może negatywnie wpłynąć na zdrowie, opowiada nam 15-letnia Agnieszka, która przez rok próbowała odżywiać się zgodnie z wegańskimi zasadami.

— Weganą próbowałam zostać, gdy miałam 13 lat. Wiele moich koleżanek mówi, że są weganami, jest to bardzo modne. Jedzenie kupowałam w specjalnym sklepie dla wegan. Wybierałam takie, które mi smakuje. Często, przebywając poza domem, nic nie jadłam, bo nie wszędzie można kupić wegańskie jedzenie. Już po miesiącu zaczęłam czuć się ciągle zmęczona, zaczęły wypadać mi włosy, paznokcie były jak papier, a cera była blada i sucha. Poszłam z mamą do lekarza, lekarka, gdy tylko popatrzyła na mnie, od razu powiedziała, że pewnie zechciałam „pobawić się w weganów”. Hemoglobina była niska. Wypisano mi leki, musiałam zacząć normalnie się odżywiać i... jeść mięso. Żeby wrócić do normalnego wyglądu i zdrowia potrzebowałam prawie roku. Może w przyszłości i zostanę weganą, ale już tylko po konsultacji ze specjalistą – mówi nam Agnieszka.

SKOMPLIKOWANA KLASYFIKACJA

Asta Budreckaitė, prezeska Litewskiego Stowarzyszenia Dietetyków w rozmowie z „Kuriernem Wileńskim” powiedziała, że w ostatnich latach zainteresowanie dietami roślinnymi na Litwie gwał-

Żywność wegańska musi być szczególnie zbilansowana, ponieważ organizm potrzebuje wszystkich mikroelementów i witamin do normalnego funkcjonowania

townie wzrosło. Jest to związane nie tylko z aspektami zdrowotnymi, ale także z rosnącą świadomością ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt. Jednak nie wszyscy rozumieją różnice między różnymi formami diet roślinnych. Czym one są i jak wpływają na zdrowie?

— Wegetarianie i weganie na ogół stosują dietę roślinną, ale ich wybory żywieniowe się różnią. Główną różnicą między tymi dwiema grupami jest spożycie produktów pochodzenia zwierzęcego. Wegetarianie zazwyczaj unikają mięsa, ryb i drobiu, ale mogą spożywać inne produkty pochodzenia zwierzęcego, takie jak nabiał, jaja czy miód. Wegetarianizm sam w sobie ma różne typy. Laktowegetarianie – spożywają produkty mleczne, ale unikają jajek. Owowegetarianie – jedzą jajka, ale unikają produktów mlecznych. Laktoowoowegetarianie – spożywają zarówno produkty mleczne, jak i jajka. Pesketarianie – unikają mięsa, ale jedzą ryby – wymienia Asta Budreckaitė.

Jak mówi, weganie odrzucają wszystkie produkty pochodzenia zwierzęcego, w tym produkty mleczne, jaja, miód, a nawet niektóre dodatki pochodzenia zwierzęcego, które mogą być stosowane jako suplementy lub jako część kosmetyków. Weganizm często obejmuje styl życia, który obejmuje unikanie stosowania produktów pochodzenia zwierzęcego w innych obszarach, takich jak odzież lub kosmetyki.

WPLYW WEGANIZMU NA ZDROWIE

Weganizm może mieć wiele korzyści zdrowotnych, ale ważne jest, aby robić to odpowiedzialnie.

— Jakie są korzyści? Badania pokazują, że weganie często mają niższy wskaźnik masy ciała, poziom cholesterolu i ciśnienia krwi. Może to zmniejszyć ryzyko chorób serca, cukrzycy, a nawet niektórych rodzajów raka.

16.>>

Pokarmy roślinne są bogate w przeciwutleniacze, witaminy i minerały, a błonnik pomaga utrzymać zdrowie układu trawiennego. A jakie wady? Chociaż weganizm ma wiele zalet, dietetycy ostrzegają, że taka dieta może prowadzić do niedoborów niektórych składników odżywczych, jeśli nie jest odpowiednio zbilansowana. Weganie mogą mieć niedobory witaminy B12, D, wapnia, kwasów tłuszczowych omega-3 i żelaza. Niedobory te można zrekompensować stosując suplementy diety lub starannie dobierając produkty żywieniowe, ale wymaga to wiedzy i planowania — wymienia specjalistka.

Teoretycznie większość ludzi może zostać weganami, jeśli są przygotowani do właściwego zaplanowania swojej diety. Jednak dla niektórych osób z problemami zdrowotnymi, takimi jak alergie lub specyficzne potrzeby żywieniowe, dostosowanie diety roślinnej może być wyzwaniem. Przykładowo, w przypadku osób cierpiących na niedokrwistość z niedoboru żelaza, weganizm może wymagać bardziej intensywnej kontroli diety i suplementacji. Dlatego też przed przejściem na dietę wegańską zaleca się konsultację z dietetykiem lub zarejestrowanym dietetykiem oraz regularne kontrole stanu zdrowia.

POPULARNOŚĆ NA LITWIE

— Weganizm staje się coraz bardziej popularny na Litwie, zwłaszcza wśród młodych ludzi. Rośnie liczba wegańskich restauracji, coraz więcej wegańskich produktów pojawia się w supermarketach, a nawet organizowane są różne festiwale wegańskiej żywności. Chociaż nie ma dokładnych statystyk dotyczących liczby wegan na Litwie, trendy pokazują, że coraz więcej Litwinów wybiera dietę roślinną nie tylko ze względów zdrowotnych, ale także etycznych i środowiskowych. Wegetarianizm i weganizm to coś więcej niż tylko wybór diety; to holistyczny sposób życia, który wymaga wiedzy i przygotowania. Weganizm przynosi wiele korzyści zdrowotnych, ale do ich osiągnięcia niezbędna jest

zbilansowana dieta. Ważne jest, aby skonsultować się z dietetykiem lub zarejestrowanym dietetykiem przed podjęciem decyzji o zmianie nawyków żywieniowych, aby upewnić się, że organizm otrzymuje wszystkie potrzebne składniki odżywcze — mówi Asta Budreckaitė.

KOSZTOWNA PRZYJEMNOŚĆ

Žilvinas Virbickas, kierownik sprzedaży sklepu internetowego z żywnością pochodzenia roślinnego Veggo w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że większość osób tylko siebie nazywa weganami, nie dlatego, że chcą być weganami, ale dlatego, że jest to modne.

— To bardziej moda. 90 proc. wegan tylko nazywa siebie weganami, ale w rzeczywistości je niewegańskie jedzenie. A tylko 10 proc. to prawdziwi weganie — podkreśla Žilvinas Virbickas.

Jak mówi, jedzenie wegańskie jest zarówno dobre, jak i złe.

— Żywność wegańska musi być szczególnie zbilansowana, ponieważ organizm potrzebuje wszystkich mikroelementów i witamin do normalnego funkcjonowania. Właściwa dieta powinna zawierać zarówno białko, jak i żelazo, które możemy uzyskać z mięsa i ryb. Dla-

Pokarmy roślinne są bogate w przeciwutleniacze, witaminy i minerały, a błonnik pomaga utrzymać zdrowie układu trawiennego. A jakie wady? Chociaż weganizm ma wiele zalet, dietetycy ostrzegają, że taka dieta może prowadzić do niedoborów niektórych składników odżywczych, jeśli nie jest odpowiednio zbilansowana.

tego też, jeśli chcemy być zdrowi jako weganie, musimy bardzo starannie dobierać pożywienie. A jeśli jedzenie jest odpowiednio dobrane, to w porządku. Niestety, wybór odpowiedniej żywności dla wegan jest niezwykle trudny i bardzo, bardzo kosztowny, i nie każdy może sobie na to pozwolić — tłumaczy Virbickas.

Jak mówi, istnieje kilka powodów, dla których ludzie stają się weganami. Jednym z nich jest ratowanie planety. Wiele osób przechodzi na weganizm z powodu przekonań. Jeśli chodzi o samo zdrowie, bardzo niewiele osób z tego powodu przechodzi na weganizm. W większości przypadków ludzie nazywają siebie weganami z powodu trendu, mody.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Weganizm może być dobrą opcją dla osób cierpiących na nadwagę, bowiem badania pokazują, że weganie często mają niższy wskaźnik masy ciała, poziom cholesterolu i ciśnienia

Listopad to jeszcze nie czas leniuchowania w sadzie i ogrodzie!

Aleksander Borowik

Rok 2019 na Litwie był jednym z najcieplejszych w całej historii obserwacji, co było spowodowane globalną zmianą klimatu. Średnia temperatura grudnia tego roku była 2,6 st. C. Ciepleszy był tylko ostatni miesiąc 2006 r. — plus 4,3 st. C. Podobno rok 2024 również idzie na rekord, ale ostateczny wynik zależy jeszcze od średnich temperatur listopada i grudnia. W każdym bądź razie, klimat się ociepla, upalnych dni mamy coraz więcej. Jednak listopad to nadal czas wzmożonych przymrozków i działkowiczom warto mieć to na uwadze.

JUŻ CHŁODY I ŚNIEGI...

Listopad to miesiąc, w którym dosyć często doświadczamy zimowych chłódów i porywistych wiatrów. Często obserwujemy

Słońce już się chowało za horyzont. Ciemniało. „A do diabła z tą robotą!” — warknął sobie pod nosem Heniuk. Zły był, że zaciągnął z tymi jesiennymi pracami. E tam! Przyjdzie jutro, to i dokończy. Diabeł chyba to usłyszał, bo...

również pierwsze opady śniegu. To wszystko wpływa na rośliny w naszych ogrodach, jak i na listę ogrodniczych obowiązków, które mamy do wykonania w ciągu przedostatniego miesiąca roku. Co powinniśmy zrobić w listopadzie, aby na wiosnę nasz ogród bajecznie się rozwinął?

KOSIĆ TRAWNIK?!

Niejeden z działkowiczów za idiotyzm uważa koszenie trawy w listopadzie. Przecież i tak na wiosnę zetnie się wszystko... Błąd!

Pomimo nadchodzącej zimy twój trawnik potrzebuje światła słonecznego. Grabienie liści umożliwi mu prawidłowy rozwój przez cały rok. Co więcej, powstająca pod opadłymi liśćmi wilgoć może powodować żółknięcie trawy oraz choroby roślin ozdobnych.

Pamiętaj, że mokre liście tworzą niebezpieczny, śliski dywan. Grabienie liści to także troska o twoje bezpieczeństwo. W tym wypadku zadbaj o odpowiedniej jakości grabie. Te powinny być solidne i odpowiedniej wielkości, by zapewnić ci komfortowe wykonywanie prac ogrodowych. Zgrabione, suche liście możesz wykorzystać do produkcji kompostu w kompostowniku lub ochrony roślin przed mrozem.

KRETY JUŻ SZYKUJĄ FORTECE!

Listopad to czas wzmożonych przymrozków i ostatnia chwila, aby ochronić rośliny przed mrozem. Aby to zrobić, warto je okryć.

Jednak — uwaga! Z tą czynnością należy jednak poczekać aż do pierwszych przymrozków.

19.>>

Pamiętaj, że mokre liście tworzą niebezpieczny, śliski dywan. Grabienie liści to także troska o twoje bezpieczeństwo. W tym wypadku zadbaj o odpowiedniej jakości grabie. Te powinny być solidne i odpowiedniej wielkości, by zapewnić ci komfortowe wykonywanie prac ogrodowych. Zgrabione, suche liście możesz wykorzystać do produkcji kompostu w kompostowniku lub ochrony roślin przed mrozem.

Pomimo nadchodzącej zimy twój trawnik potrzebuje światła słonecznego. Grabienie liści umożliwi mu prawidłowy rozwój przez cały rok **Fot. Freepik.com**

18.>>

Jeżeli okryjemy nasze rośliny zbyt wcześnie, kiedy jeszcze jest ciepło, stworzymy doskonałą kryjówkę dla gryzoni, które z przyjemnością zaczną się posilać cebulkami roślin ozdobnych.

A szczególnie będzie to dobre dla tych, znienawidzonych przeze mnie osobiście, kretów, z którymi przez dziesięciolecie prowadziłem wojny podchodowe. Tak na marginesie — ja wygrałem!

ZBIORY JESZCZE TRWAJĄ

Chociaż jesień to czas, gdy na dworze jest dość zimno i deszczowo, nie możesz zapomnieć o zbiorach, jakie ci pozostały. Na zebranie w tym miesiącu czekają między innymi ostatnie warzywa korzeniowe, czyli marchew, seler, pietruszka. Co więcej, warzywa kapustne również potrafią obradzać późno, dlatego zbierz kapustę, kalafior, brokuł i brukselkę.

Ostatnie owoce, jakie mogą pojawić się w twoim ogrodzie, to orzechy włoskie, orzechy laskowe, dzika róża i głóg. Po zbiorze warzyw i owoców należy oczyścić grządki z resztek roślin, które przeznacza się na kompost.

PRZEKOPAĆ ZIEMIĘ

Jedną z ostatnich prac w ogrodzie powinno być przekopanie ziemi, na którą przez kolejne miesiące będą oddziaływały niskie temperatury, mróz i wiatr.

Zanim ziemia zamarznie na dobre, warto ją przekopać, pozostawiając ją w tzw. ostrej skibie, to znaczy, że po przekopaniu ziemi nie wyrównujemy powierzchni. Dzięki temu zabiegowi gleba zmagazynuje więcej wody, struktura ziemi się poprawi, a wydobyte na powierzchnię szkodniki wymarzną. Przekopana ziemia będzie lepszym podłożem do sadzenia roślin na wiosnę.

WMARZNIĘTY TRAKTOR...

Słońce już się chowało za horyzont. Ciemniało. „A do diabła z tą robotą!” — warknął sobie pod nosem

Ostatnie owoce, jakie mogą pojawić się w twoim ogrodzie, to orzechy włoskie, orzechy laskowe, dzika róża i głóg **Fot. Pixabay.com**

Heniuk. Zły był, że zaciągnął z tymi jesiennymi pracami.

E tam! Przyjdzie jutro, to i dokończy. Diabeł chyba to usłyszał, bo...

Nazajutrz trzasnął siarczysty mróz i traktorek Heniuka wmarzł

w ziemię po same „uszy”. Odpalony silnik rządził jak rżnięty świńskiak, ale łopaty nie poruszyły się ani na centymetr...

Sąsiedzi aż do wiosny dworowali sobie ze spóźnialskiego rolnika! ■

Staropolskie przysłowia na listopad

Mądrości ludowe to zbiór przemyśleń i obserwacji naszych przodków, które zapisały się w tradycji przekazywane z pokolenia na pokolenie. Przysłowia ludowe miały tłumaczyć świat i pomagać ludziom zrozumieć jego porządk. Powiedzenia ludowe mają dużą wartość kulturową, a myśli w nich zawarte ukazują mądrość i doświadczenie życiowe naszych przodków.

- Deszcz w początku listopada, mrozy w styczniu zapowiada.
- Deszcze listopadowe budzą wiatry zimowe.
- Słońce listopada mrozy zapowiada.
- Gdy listopad z deszczem, grudzień zwykle z wiatrem.
- Gdy w listopadzie liść na szczytach drzew trzyma, to w maju na nowe liście spadnie jeszcze zima.
- Grzmot listopada dużo zboża zapowiada.
- Gdy w listopadzie wody się podniosą, to snadź w zimie deszcze rosą.
- Jaka pogoda listopadowa, taka i marcowa.
- Jak listopad ciepły — marzec mrozem przewlekły.
- Gdy w listopadzie gawrony gromadnie latają, deszcze albo śniegi zapowiadają.
- Gdy łagodna jesień trzyma, będzie krótka, ostra zima.
- Święty Hubert (3 listopada) idzie za to, jakie będzie przyszłe lato.
- Na Karola (4 listopada) słońce, zima pełna błota.
- Na świętą Elżbietę (19 listopada) bywa śnieg nad piętę. Święta Elżbieta — śniegiem pokryta. Zjawia to Elżbieta święta, czy ta zima będzie cięta.
- Dwudziesty pierwszy listopada pogodę zimy zapowiada. Gdy pogoda w Ofiarowanie, ostra zima nastanie. Jaka pogoda w Ofiarowanie służy, taka się na całą zimę wróży.

Promocja biografii Mariana Jurczyka, szefa szczecińskiej „Solidarności”

Leszek Wątróbski

Jej autorem jest dr Michał Siedziako, historyk i politolog, doktor nauk społecznych, adiunkt w Instytucie Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie Uniwersytetu Szczecińskiego, pracownik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Szczecinie, a od roku 2021 współredaktor „Kroniki Szczecina”. Autor książki opisał losy Mariana Jurczyka od dzieciństwa — aż po wycofanie się z życia publicznego w roku 2006, komentując jego działalność opozycyjną, związkową i polityczną.

Spotkanie z dr. Michałem Siedziako odbyło się w szczecińskim Centrum Dialogu „Przełomy”. Prowadzącą była Agnieszka Kuchcińska-Kurcz — kierownik Oddziału Centrum Dialogu „Przełomy”. Przy autorze publikacji zasiedli też dr Przemysław Ruchlewski (historyk, absolwent UMK w Toruniu, od 2010 r. pracownik Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku, od 2022 r. zastępca dyrektora ds. naukowych i zbiorów ECS oraz rektor Pomorskiej Szkoły Wyższej w Gdańsku) i Paweł Bartnik (historyk, samorządowiec, działacz opozycji demokratycznej w PRL, a po roku 1989 m.in. wiceprezydent Szczecina, zachodniopomorski kurator oświaty, wieloletni radny,

Marian Jurczyk (1935–2014) to jedna z najważniejszych postaci powojennego Szczecina. Promocja jego biografii to pierwsza naukowa praca o legendarnym liderze szczecińskiej „Solidarności”.

Dr Michał Siedziako, historyk i politolog **Fot. Leszek Wątróbski**

a od roku 2024 przewodniczący Rady Miasta Szczecin).

„KIM BYŁ MARIAN JURCZYK?”

Przypomnijmy. Marian Jurczyk urodził się 16 października 1935 r. w Karczewicach, zmarł 30 grudnia 2014 r. w Szczecinie. Był związkowcem i politykiem, działaczem opozycji w okresie PRL, senatorem IV kadencji, prezydentem

Szczecina w latach (1998–2000 oraz 2002–2006).

Książka ta, to polityczna biografia opowiadająca historie legendy „Solidarności” — magazyniera, który stał się liderem związku zawodowego oraz „Solidarności 80”. Jurczyk jest jedną z najważniejszych postaci powojennej historii Szczecina. Był przeciwstawieniem Lecha Wałęsy, który mówił: „Ja zrobiłem, ja zdecydowałem, ja obaliłem komunizm”. A w przypadku Jurczyka dominowała chęć oparcia się na ludziach i odwołania się do zwykłych obywateli: „Wy mi powiedzcie, jak zrobić, wy mnie wybraliście, ja będę was reprezentował”.

Prowadząca spotkanie Agnieszka Kuchcińska-Kurcz postawiła autorowi monografii pytanie: „Kim był Marian Jurczyk? Pytanie to ma sens, bo Jurczyk otaczał się bardzo różnymi ludźmi. Wydawałoby się, że często nawet dziwnymi. Był wsparciem dla polityków, często takich, z którymi nie było mu po drodze. Dzisiaj tylko dwóch z nich funkcjonuje w polityce. Myślę tu o Dariuszu Wiczorku — obecnym ministrze nauki i szkolnictwa wyższego oraz o Romanie Giertychu — obecnym pośle na Sejm...

21.>>

Przypomnijmy. Marian Jurczyk urodził się 16 października 1935 r. w Karczewicach, zmarł 30 grudnia 2014 r. w Szczecinie. Był związkowcem i politykiem, działaczem opozycji w okresie PRL, senatorem IV kadencji, prezydentem Szczecina w latach (1998–2000 oraz 2002–2006).

*Centrum Dialogu „Przełomy”

Centrum wchodzi w skład Muzeum Narodowego w Szczecinie. Jest miejscem spotkań i debat dotyczących kontrowersyjnych tematów związanych z najnowszą historią Szczecina, Pomorza, Polski i świata. Podziemny pawilon, specjalnie w tym celu zbudowany według projektu Roberta Koniecznego, powstał w sercu miasta. W budynku znajduje się wystawa stała, obejmująca lata 1939–1989. W ekspozycję wprowadza przestrzeń pokazująca wojenny Szczecin, migracje i najtrudniejszy czas poprzedniego systemu politycznego — stalinizm.

Najwięcej przestrzeni zajmują „polskie miesiące” — które w Szczecinie i na Pomorzu Zachodnim budowały tożsamość mieszkańców. Grudzień ’70, Sierpień ’80, Sierpień ’88, wpłynęły na transformacje ustrojowe w Polsce i Europie, trwale wpisując Szczecin i Pomorze Zachodnie w ciąg dziejów uniwersalnych.

20.>>

Proszę teraz dr. Michała Siedziako o odpowiedź na nurtujące nas wszystkich pytanie: Czy M. Jurczyk był ksenofobem? Człowiekiem otwartym? Człowiekiem legendą? Bohaterem, antybohaterem czy wreszcie człowiekiem przypadku?”.

JEDNOZNACZNA ODPOWIEDŹ

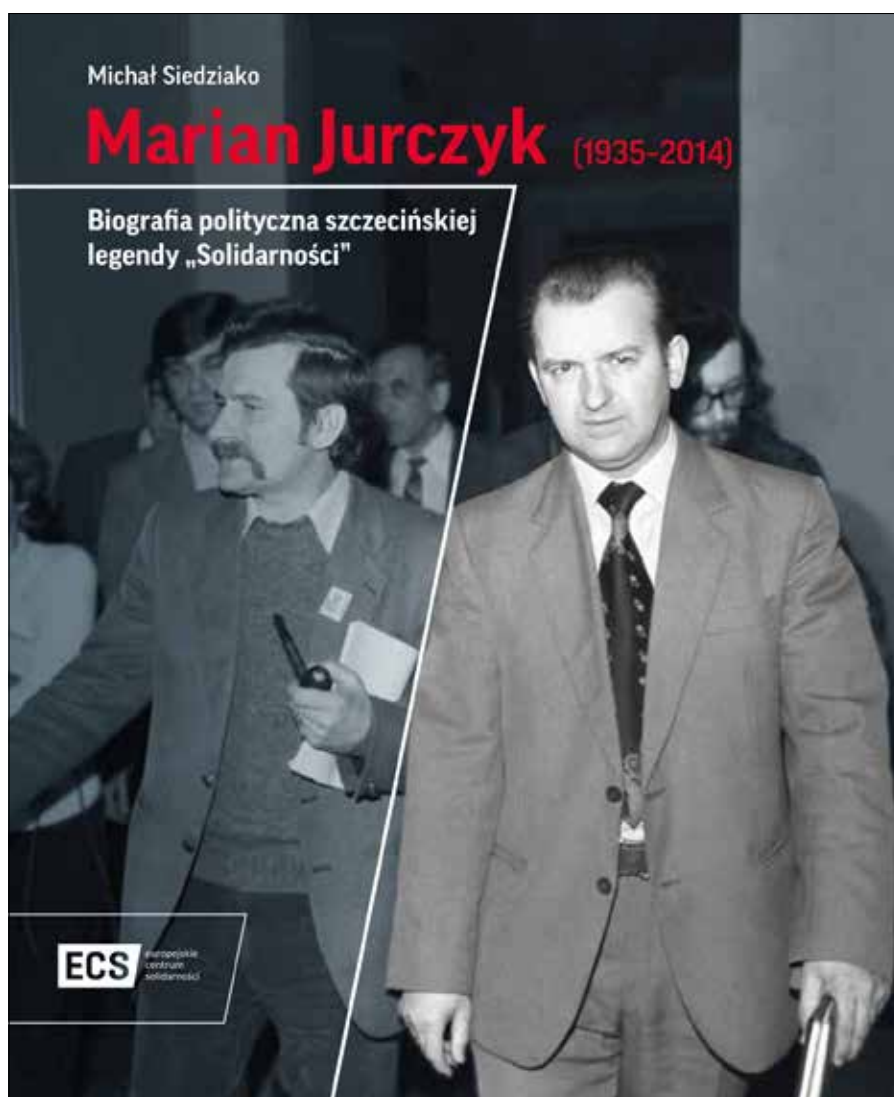
Odpowiadając na pytania Agnieszki Kuchcińskiej-Kurcz, autor politycznej biografii powiedział: „Odpowiem jednoznacznie — żadnym z nich. Jako bowiem badacz i historyk moim obowiązkiem jest ważenie różnych racji, naświetlanie i analizowanie różnych problemów, z różnych stron. Ja się starałem pisząc tę książkę stworzyć możliwie najbardziej szeroki i wielostronny obraz Mariana Jurczyka, który nie był postacią jednoznaczną. Był raczej postacią bardzo skomplikowaną. Można byłoby natomiast wziąć niektóre z wymienionych cech i mu je przypisać. Nad biografią Mariana Jurczyka pracowałem blisko 10 lat. To był kawałek mojego życia. Książkę napisałem z pomocą pewnej części państwa dziś tu obecnych na promocji, którzy dzielili się ze mną swoimi wspomnieniami. Dlaczego my dziś rozmawiamy o Jurczyku i dlaczego napisałem tę książkę? I dlaczego on stał się tak ważną postacią, zawdzięczamy najprawdopodobniej sierpniowi 80** (miesiącu, podczas którego doszło do masowych protestów robotniczych przeciwko błędom w zarządzaniu PRL przez kierownictwo PZPR i rządu). I to, że wpłynął wówczas jako lider strajków w Szczecinie, a później został szefem szczecińskiej »Solidarności«.

**Sierpień 1980

W wyniku podjętych rozmów ze stroną rządową działacze doprowadzili do podpisania tzw. porozumień sierpniowych. Były to kolejno:

1. Porozumienie w Szczecinie podpisane 30 sierpnia 1980, sygnowane przez Mariana Jurczyka (a z ramienia rządu przez Kazimierza Barcikowskiego);
2. Porozumienie w Gdańsku podpisane — 31 sierpnia 1980, a więc dzień po Szczecinie, sygnowane przez Lecha Wałęsę — w sali BHP Stoczni Gdańskiej im. Lenina, charakterystycznym wielkim długopisem (a z ramienia rządu przez Mieczysława Jagielskiego);
3. Porozumienie w Jastrzębiu Zdroju podpisane — 3 września 1980, sygnowane przez Jarosława Sienkiewicza z MKS przy KWK Manifest Lipcowy (a z ramienia rządu przez Aleksandra Kopcia);
4. Porozumienie w Hucie Katowice (Dąbrowa Górnicza) podpisane — 11 września 1980, sygnowane przez Zbigniewa Kupisiewicza (a z ramienia rządu przez Franciszka Kaima).

W pierwszym punkcie porozumień szczecińskich i gdańskich stwierdzano, że działalność związków zawodowych nie spełniła nadziei i oczekiwań pracowników, dlatego uznaje się za celowe powołanie nowych, samorządnych związków zawodowych, które byłyby autentycznym reprezentantem klasy pracującej. Na podstawie tego punktu dopuszczono do zarejestrowania NSZZ »Solidarność«.

Marian Jurczyk (1935–2014). Biografia polityczna szczecińskiej legendy »Solidarności«. Wyd. ECS Gdańsk

Książka ta, to polityczna biografia opowiadająca historię legendy »Solidarności« — magazyniera, który stał się liderem związku zawodowego oraz »Solidarności 80«. Jurczyk jest jedną z najważniejszych postaci powojennej historii Szczecina.

Startuje plebiscyt „Polak Roku 2024”

Po raz 27. nasi Czytelnicy wraz z Kapitułą Konkursu wytypują „Polaka Roku”, osobę najbardziej zasłużoną dla polskości na Litwie.

Rusza etap zgłoszeń kandydatów. Zgłoszenia można wysyłać do końca października br.:

- **poczta elektroniczna** na adres reklama@kurierwilenski.lt

- **na adres redakcji:**
„Kurier Wileński”, Birbynių 4A,
LT-02121 Vilnius, Lietuva
z dopiskiem „Polak Roku 2024”

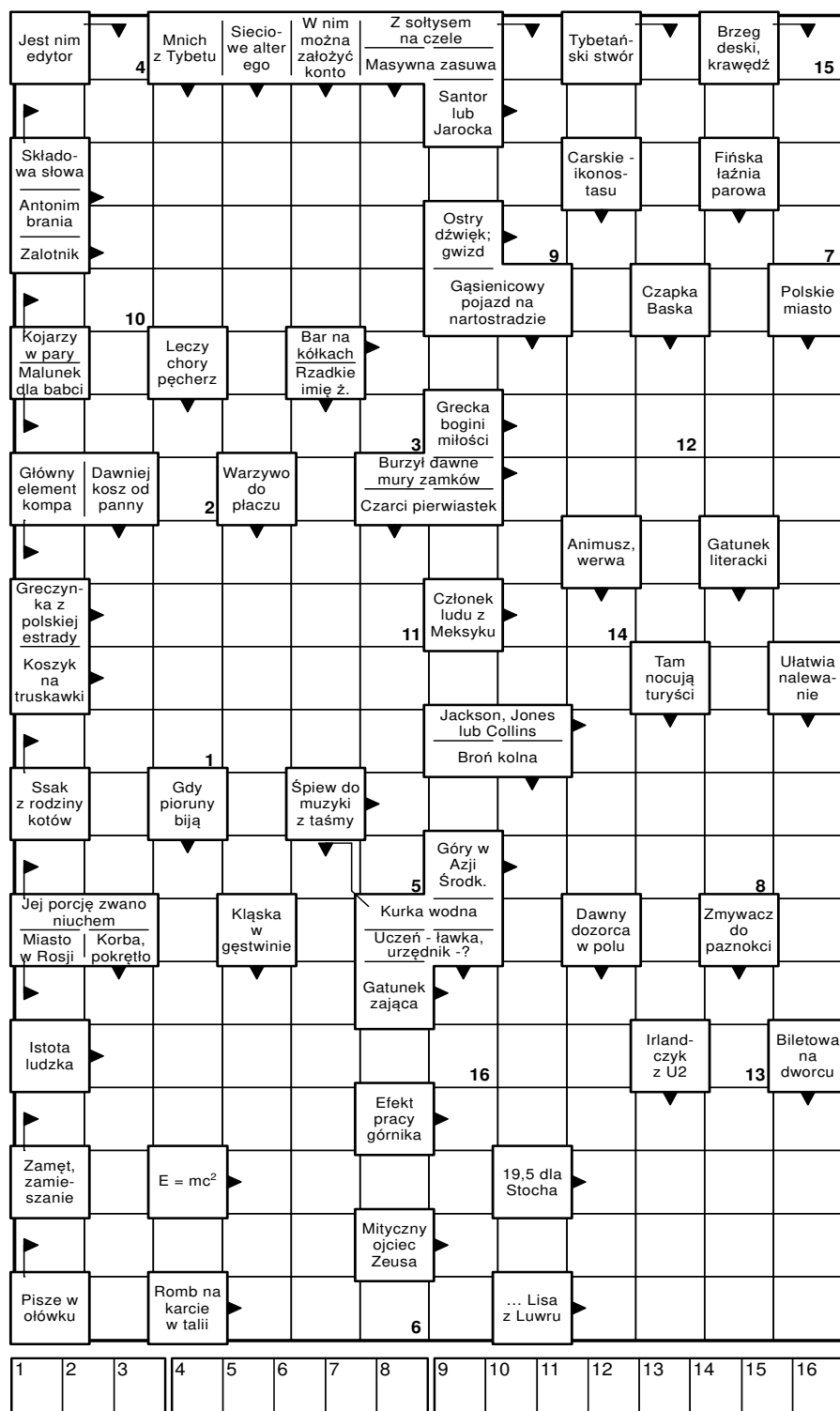
- **Zgodnie z regulaminem** plebiscytu zwycięzcy konkursu z lat poprzednich nie mogą być powtórnie zgłaszani.

- Kapituła plebiscytu, składająca się z laureatów poprzednich edycji konkursu, spośród zgłoszeń **wyberze 10 osób typowanych** do tytułu.

- **W kolejnym etapie**, etapie głosowania, konkursu Czytelnicy będą mogli oddać swój głos na wybranego kandydata.

- Na łamach „Kuriera Wileńskiego” będą publikowane wywiady z nominowanymi do tytułu „Polaka Roku”, by Czytelnicy mogli zapoznać się z ich wkładem.

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 29-30 PAŹDZIERNIKA

Poziomo: SOCHA - WALEŃ - PRZEPŁYW - GIWERA - WASAL - NAPAD - KRAWIEC - JASKRA - DISCO - LADACO - SZKOT - POPITKA - OKTET - KALKA - BLUE - APELANT - KREW - POMADA - GAZDA - PRZEDSZKOLE - CYTAT - TALK - LEGO - AUTO - BILET - POPLON - TYNK - KALI - HAMAK - APARAT

Pionowo: SPINKA - APOLLO - PYLICA - MORWA - SUDOKU - MIRT - CZEPEK - APTEKA - ZAŁETA - HERA - RYCIE - DIETETYK - ZAPADKA - OTTAWA - STOPKA - WYWIAD - SAKE - GAZA - RAWA - WIĄZ - ALKA - KLAPKA - SPIS - KOLARZ - OKULAR - BEZA - ECHO - KNEDEL - TOLA - LICO - TRATWA - EBONIT

Hasło: Tajemnica państwowa

Uśmiechnij się!

Hipnotyzer w cyrku wskazuje na jednego z widzów i mówi do publiczności:

– A teraz zahipnotyzuję tego pana i każę mu zapomnieć wszystkie nie-miłe sprawy.

– Nie! – krzyczy mężczyzna z trzeciego rzędu.

– On jest mi winien pięćset euro!

Żona pokłóciła się z mężem i nie odzywali się do siebie tylko pisali karteczki typu „wynies śmieci”, „wypraszaj ubranie”. Raz mąż napisał żonie karteczkę: „Obudź mnie o szóstej, bo muszę wcześniej wstać”. Mąż budzi się rano, patrzy, godzina dziewiąta. Zaspal! Nie obudziła go! Rozgląda się wściekły i widzi na szafce kartkę: „Wstawaj, szósta”.

Jaś się pyta mamy:

– Mamo...

– Tak Jasiu.

– Czym się różni Jakubek od kubka?

– Kubek ma jedno ucho, a Jakubek dwa.

Późnym wieczorem policjant zatrzymuje rowerzystkę – blondynkę.

– Jeśli nie świeci pani lampka przy rowerze to powinna pani zejść i poprowadzić rower.

– Już próbowałam, wtedy też nie świeci.

Żona opowiada mężowi:

– Kiedyś zabrakło mi pieniędzy na zakupy, więc wstąpiłam do twojego biura, ale nie było cię w pokoju, więc wyjęłam z marynarki trzysta euro. Zauważyłeś brak pieniędzy?

– Nie moja droga, już od miesiąca pracuję w innym pokoju.

Spotyka się Heniu ze Staszkiem:

– Stasiu, byłem w restauracji z Bronią. Stasiu od razu pyta:

– A ile ma lat?

Na to Heniu:

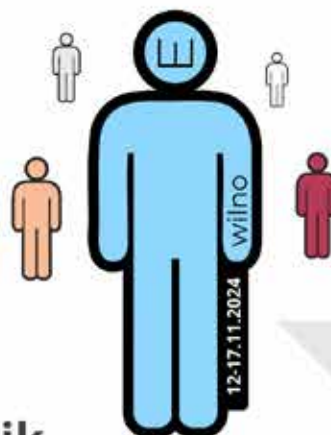
– Czterdzieści cztery. Kaliber czterdzieści cztery.

– Wiesz Heleno, kolega w pracy powiedział mi, że jesteś najmiłszą kobietą, jaką zna.

– Może go do nas zaprosisz?

– Nie trzeba. Niech dalej tak myśli.

12-17 XI 2024 Wilno/Troki
**VII MIĘDZYNARODOWY
 FESTIWAL
 MONOSPEKTAKLI**
 monowschód VII
 „Dobre tylko, co prawdziwe.”
 Sławomir Mrożek

**Dorota Górczyńska-Bacik
 & Remi Juśkiewicz**

MOJE MANOWCE

Wieczór poezji i muzyki

Moje manowce to autorski projekt, które zabierze widza na muzyczno-poetycki spacer, podczas którego poezja przeplata się z muzyką.

premiera: 0000 czas trwania: 70'

12+

13.11 godzina
 2 0 2 4 21:30

Restauracja Sakwa
 M. K. Paco g. 1

premiera: 0000 czas trwania: 70'

12+

14.11 godzina
 2 0 2 4 20:00

Galeria Fojë w Trokach
 ul. Birutės 8

INFORMACJE: ☎ +37 065 264 608
 e-mail: teatr.studio.wilno@gmail.com
 www.teatrstudio.lt

www.facebook.com/TeatrStudioWilno

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody.

Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. +370 686 03 070

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. +370 611 33 626

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.

Tel. +370 683 73159

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. +370 602 05 044

Kupujemy las, ziemię. Wykonujemy cięcia sanitarne. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu.

Tel. +370 606 01 125

Kupujemy ziemię (opuszczone i zarośnięte lasem, krzakami). Załatwiamy dokumenty. Szybkie rozliczenie. Tel. +370 692 88 088

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace.

www.gravas.lt,

Vilnius, tel. +370 670 06 868

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.

Tel. +370 677 34 202

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału.

Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo.

Tel. +370 606 97 218

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże – od 14 euro.

Tel. +370 675 73 750

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

POZNAJMY SIĘ

Kawaler, 48 lat, pozna kobietę do stałego związku. Tel. 0048 509 758 058

PRACA

Hotel zatrudni na pół etatu emerytkę.

Tel. +370 699 54718

Zatrudnimy opiekunkę do osób starszych, do pracy w opiece. Tylko starsze kobiety, ze znajomością języka niemieckiego. Chętnie z doświadczeniem. Whatsapp 004917655308892

KUPIJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

UAB „Krekenavos agrofirma”
SKUPIJEMY BYDŁO
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDZ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

MB „ALTDENT”
Klinika L. I. A. Tretjakovów
• Leczenie • Implantowanie • Protezowanie
(na raty od 3 do 36 mies.) • Higiena jamy
ustnej • Wybielanie zębów • Ortodonta.
Periodontolog. Endodontolog.
Panoramyczne zdjęcie zębów.
Współpracujemy z kasą chorych.
Ul. Parko 55-1, Vilnius, tel.: 0 (5) 248 5793,
+370 687 17 760 (godz. 8-17). www.altdent.lt

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej (**Naugarduko**) 76. **Pokój Nr. 211.**

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. **(+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.**

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Informuojame žemės sklypo (kadastru Nr. 4124/0300:136), esančio Vilniaus r. sav., Dūkštų sen., Genių k., paveldėtojus kad UAB GEODEZIJOS CENTRAS matininkas Antanas Balnis, (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1057) **2024-11-12 10:00-11:00 val.** vykdyt žemės sklypo (kadastru Nr. 4124/0300:232) esančio Vilniaus r. sav., Dūkštų sen., Genių k., ribų ženklinimo darbus ir **2024-11-12 11:00-11:30 val.** vykdyt žemės sklypo (kadastru Nr. 4124/0300:231) esančio Vilniaus r. sav., Dūkštų sen., Genių k., Taikos g. 22 ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB GEODEZIJOS CENTRĄ adresu Pašilaičių g. 17-38, Vilnius, el. pašto info@geocentras.lt arba telefonu 867392494.

Zam. 2827

KAWIARNIA SULTINIAI
• Smaczne pierożki z nadzieniem
• Aromatyczna kawa, herbata
• Szybka obsługa
• Gorące dania
Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy: Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91, +370 612 62339

NAPRAWIAMY
• telewizory (LCD, plazmowe)
• komputery • monitory
• kamery wideo
• cyfrowe aparaty fotograficzne
• wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
• telefony komórkowe, radiotelefony
• mikrofalówki, odkurzacze.
Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.
Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

Zatrudnimy ślusarza (mechanika)

- wynagrodzenie od 800 euro
- miejsce pracy: Wilno, Birbynių g. 4A
- obowiązki: remont samochodów

Informacja:

+370 685 040 80

info@klion.lt

7.05 „Podróże do bajek”
7.15 Alchemik
7.30 Pozyteczni.pl
7.55 Górna półka smaku
8.20 Ukryte skarby
8.45 Rozmowy niesymetryczne
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Alchemik
11.35 „Podróże do bajek”
11.45 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Korona królów”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Rozmowy w Mackiewiczówce
13.30 Polacy to wiedzą!
14.20 „Książę” film dok.
15.20 Jesteśmy stąd
15.25 „Sukces jest kobietą”
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Podróże do bajek
17.20 Raport naukowy
17.45 S. „Tygrysy Europy”
18.35 Z Historią na Ty
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Z pamięci
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.00 Orędzie Arcybiskupa Wojciecha Polaka Prymasa Polski na Uroczystości Wszystkich Świętych
21.05 S. „Komisarz Alex”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Ukryte skarby
22.35 Rozmowy w Mackiewiczówce
23.05 S. „Paradoks”
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.25 Z Historią na Ty

00.50 S. „Tygrysy Europy”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwali Piosenki 2024”.
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.25** S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 „Zmarłe Wilno. Historie cmentarza wyścigowego” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Wieczorem z Audrium Giržad”
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 „Połączenie Morza Północnego” thriller
23.45 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Całuję. Rūta
21.00 S. „Poważ-

ne sprawy”

21.30 Wiadomości

22.30 „Trzy razy śmierć” komedia

00.20 S. „L.A.'s Finest”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Litwin w sercu
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Litwa przemawia
8.30 Menora
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 S. dok. „Jak oni to zbudowali?”
12.45 Momenty „Festiwali Piosenki 2024”.
12.55 Wizjonerzy
12.50 Notatki przyrodnika
13.15 Oto kino
14.00 Koncert
15.25 Wilno nie zostało zapomniane
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 „Ogrody Nieba” film dok.
20.25 Wizjonerzy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Idealne dni” dramat
23.30 Notatki przyrodnika

6.00 TV pomoc
8.00 „Show dobre go wieczoru”
9.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Nie puszczaaj mojej ręki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.00 Świeże po-

mysły z LIDL

16.32 TV Pomoc

18.30 TV3 wiadomości

19.30 S. „Gliny”

21.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”

21.30 Wieczorne wiadomości TV3

22.20 TV3 sport

22.30 Świeże pomysły z LIDL

22.32 „Dracula: Historia nieznana” dramat

00.25 S. „Król Tulsy”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Zabójcza broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Wojny sąsiedzkie”
21.00 „Co się zdarzyło z Los Vegas” film fab.
22.45 „Dzień patriotów” dramat

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Szlaki partyzanckie
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Grzechy obcych”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda

16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Gry dla dorosłych dzieci”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.40 S. „Coroner”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Zwiadowca przeszłości”
9.30 „Magazy nowe wojny”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Najdroższy serial”
11.30 „Emigracja. Czynniki kurczaka”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Czynniki strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Coroner”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Emigracja. Czynniki kurczaka”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Niezgoda: Wierna” film fab.
23.20 S. „Yellowstone”
00.35 S. „Bosch”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Czarownica”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”

16.00 S. „Obiecany”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Nie zabijaj”
23.15 „Morderstwo w.. Kornwalii”

05.50 S. „Klan”
06.15 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Wichrowe wzgórze”
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
08.30 „Pełnia Wiary”
09.00 S. „Akacja 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 Agrobiznes
13.35 „To się opłaca”
13.50 „Preria. Ukryty skarb Ameryki Północnej” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 „Orędzie Arcybiskupa Wojciecha Polaka Prymasa Polski na Uroczystość Wszystkich Świętych”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.05 S. „Ojciec Mateusz”
23.05 „Sprawa dla reportera”
00.05 „Witos” film dok.

07.10 „Muzyczne poranki”
07.45 „Tamte lata, tamte dni”
08.25 „Podróż z historią”
09.05 Portrety
09.40 „Którędy po sztukę”
10.00 S. „Dyrektorzy”
11.40 „Portret podwójny” film obycz.
13.40 „Reżyserzy”
14.40 „Poczet świętów polskich”
15.30 „Mała Apokalipsa” film obycz.
17.30 S. „Dyrektorzy”
19.00 Którędy po sztukę
19.15 „Portrety”
19.45 „Łazuka dzieckiem podszyty” film dok.
21.00 Hala odlotów
22.00 „Powidoki”
23.55 S. „Matylda”

07.00 „Panorama”
07.35 „Słownik polsko@polski”
08.00 „Górna półka smaku”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Hello Polonia”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „O mnie się nie martw”
15.05 „Studio w kontakcie”
15.50 „Całkiem niezła historia”
16.05 S. „Bajki Pana Bałagana”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Zakochaj się w Polsce”

19.45 „Panorama”
20.10 „W obiektywie Polonii”
20.25 „Pytanie dnia”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Pitbull”
23.15 „Polonia 24”

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Wojownicy czasu”
08.25 „Fake czy historia?”
09.00 S. „Stulecie Winnych”
09.40 „Kuchnia dwudziestolecia”
10.10 „Podróż z historią”
10.35 „Historia Polski”
11.30 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.55 S. dok. „Podziemne Włochy”
12.50 „Prasa donosi”
12.55 „Przypadek Polski. Polityka i idee”
13.15 S. „Wojna domowa”
14.30 „Bośnia i Hercegowina” film dok.
15.30 S. dok. „Kroniki Hitlera”
16.20 „Na Tropach Historii”
16.35 S. „Korona królów”
16.55 „Z Historią na Ty”
17.15 „Sensacje XX wieku”
18.00 „Polska i świat z historią w tle”
18.15 „Żołnierze Generała Maczka” film dok.
19.10 „Flesz historii”
19.25 „Był taki dzień”
19.30 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
19.35 „Ci cholerni Polacy”
19.50 S. „Popiełuszko. Wolność jest w nas.”
20.40 „Idealne miasto Auschwitz” film dok.
21.20 „Oświećmy. Zapomniana historia” film dok.
22.00 „Ceremonia pogrzebowa” film obycz.
23.30 „Błękitny

pokój” film TVP.

00.00 „Sensacje XX wieku”

00.40 Zamek w Korzkwi Szlakiem Pióra
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Sanktaria polskie
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzną
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Anioł Dobroci
07.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
07.50 Muzyczne chwile
08.00 Po stronie prawdy
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Słowo życia
09.40 Muzyczne chwile
09.55 Święty na każdy dzień
10.00 Na zdrowie
10.20 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
10.45 Chcę żyć
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Myśląc Ojczyzną
12.35 Przyroda i ludzie
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Wykłady z konferencji „W obronie państwa prawa”
13.50 Mały Katyń – Obóz NKWD w Trzebusce
14.20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.35 Tam Ktoś jest!
16.00 Po stronie prawdy
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
17.35 Sól ziemi
18.05 Akademia prolife
18.15 Muzyczne chwile
18.30 Odpowiedzialni za Kościół
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Przyjaciele i bohaterowie
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Głos Polski
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Głos serca
23.45 W górskim domku ogrodnika

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Łowcy staroci: renowacje
22.00 Łowcy staroci: renowacje
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

6.45 Studio Wilno
7.05 Superkrowe ABC
7.30 Imbir i Cytryna
7.55 Okrasa łamie przepisy
8.20 Z Andrussem po Galicji
8.45 Polonia 24
9.15 Amazońska przygoda
9.25 Wszyscy Święci z wileńskiej Rossy
9.35 S. „Sześć siostr”
10.25 „Wycieczka” film dok.
11.20 Superkrowe ABC
11.45 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Komisarz Alex”
13.05 Na wieki wieków Paryż
13.20 Wszyscy Święci z wileńskiej Rossy
13.30 „Młynarski – piosenka finałowa” film dok.
15.00 Strona po stronie
15.15 Świadek
15.25 Bogumiła Wander – Przepraszamy za usterki
15.50 Wszyscy Święci z wileńskiej Rossy
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Licz na Wiktora”
17.20 Superkrowe ABC
17.40 S. „Na dobre i na złe”
18.35 Unia kulinarna
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Wszyscy Święci z Cmentarza Bernardynskiego w Wilnie
19.45 S. „Dom nad rozlewiskiem”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 „Człowiek z żelaza” dramat
23.30 Kapłan
00.00 S. „Ojciec

Mateusz”
00.40 Info Wilno
01.00 Studio Wilno
01.15 Unia kulinarna

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 (Nie)emigranci
7.00 Historie rzeczy
8.00 Nerozwiązane kontrowersje historyczne
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Pamiętnik pszczoły” film dok.
13.50 „Królestwo Przypływu” film dok.
14.40 „Zwierzęta Biblii” film dok.
15.30 „Jonasa Zemaitisa. Niezwykły” film dok.
16.30 Kto i dlaczego?
17.00 Tańcy na lodzie
18.30 Wiadomości
19.00 Wiadomości rowerowe
19.30 „Zmarłe Wilno. Historie cmentarza wyścigowego” film odk.
20.30 Panorama
21.00 Złoty umysł
22.15 „Jeśli zostaną” dramat
00.05 „Rok przed wojną” dramat

6.05 Filmy anim.
9.15 „DC Liga SuperPets” film anim.
11.20 „Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindelwalda” film fab.
14.00 „Rok na całe życie” dramat
16.10 „Jumanji: Przygoda w dżungli” film fab.

18.30 Wiadomości
19.30 „Pogromcy duchów: Dziedzictwo” komedia
21.55 „Samarytanin” film fab.
00.00 „Na skraju jutra” film fab.

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Legendy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Wieczorem z Audrium Giržad
8.30 Niedzielne przemyslenia
9.00 „Wszystko jest samotne. Święty Józef” film dok.
09.55 „Nr sprawy 345. Kronika Kościoła katolickiego Litwy” film dok.
10.50 Requiem Roberta Schumanna. Wykonawcy: Chór Państwowy Kowna i Orkiestra Symfoniczna Miasta Kowna
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 „Ogrody Nieba” film dok.
12.55 Wizjonerzy
13.05 „Litwin w sercu”
14.00 Kocham Litwę
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Wilno nie zostało zapomniane
17.30 Koncert
18.35 „Święta Śmierć” film dok.
19.30 Euroliga przez LRT
19.45 Turniej koszykówki Euroliги. „Zalgiris” – „AS Monako”
22.00 „Potem” dramat
23.35 „O świecie X”

6.00 Filmy anim.
8.10 „Misiek w Nowym Jorku” film fab.
10.00 „Kaké Maké. Mój film”

11.45 Świeże pomysły z LIDL
11.47 „Wickensburg” film fab.
13.30 „BFG. Bardzo fajny gigant” film anim.
15.50 Świeże pomysły z LIDL
15.52 „Osobliwy dom Pani Peregrine” film fab.
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Coco” film anim.
21.40 Świeże pomysły z LIDL
21.42 „Cruella” film fab.
00.35 „Czy mi kiedyś wybaczysz?” komedia

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 „Ale numer!”
9.00 „Rodzina Adamsów” komedia
11.05 „Władca Pierścieni: Drużyna Pierścienia” film fab.
14.40 „Nieustraszoną hieną” komedia
16.45 „Legendy ringu” komedia
19.00 Wrestling
21.00 „Londyn w ogniu” thriller
22.55 „Co się zdarzyło w Las Vegas” film fab.

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Akademia wsi
8.00 Kod zdrowia
9.00 Życie w biznesie
9.30 „Bądźcie dla niego miłośnikami” 12 d. Program o tradycjach pogrzebowych Wileńszczyzny.
10.45 Msza św.
12.00 „Kobieta i jej czterech mężów” dramat
14.00 S. „Ela Shion.

Największe szczęście na świecie”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Pół godziny z Valatką
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Gry dla dorosłych dzieci”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Pół godziny z Valatką
00.00 Godzina TV wolność

5.40 S. „Coroner”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Emigracja. Czynniki kurczaka”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Silniki miasta grzechu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Coroner”
17.00 S. „Badacz”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Emigracja. Czynniki kurczaka”
20.00 „Gliny”
21.00 „Moje wielkie greckie wesele 2” komedia
23.00 „Infiltrator” dramat

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Czarownica”

8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Obiecany”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Nie zabijaj”
23.15 „Morderstwo w.. Kornwalii”
01.25 „Nie zabijaj”

06.25 „Czyściec” dramat
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
09.00 S. „Akcja 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.50 S. „Ojciec Mateusz”
12.45 „Okrasa łamie przepisy”
13.15 „Fascynujące miejsca”
13.40 „Trędowata” melodramat
15.25 „Mój przyjaciel Hachiko” film obycz.
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Zegarmistrz światła”
19.45 S. „Akcja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Światło między oceanami” dramat
23.50 „Reguła milczenia” dramat

07.15 „Muzyczne poranki”
07.50 „Tamte lata, tamte dni”
08.30 S. „Podróże z historią”
09.10 „Koncert, jakiego nie będzie...”
10.05 S. „Dyrektorzy”
11.40 „Dzieci niebios” dramat
13.30 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
14.10 „Pan Wołodyjowski”
17.05 Koncert
19.25 „Poczet świrów polskich”
20.05 „Reżyserzy”
21.00 „Chwały” film fab.
23.30 Hala odlotów
00.25 S. „Dom pod Dwoma Orłami”

07.00 „Panorama”
07.35 „Zakochaj się w Polsce”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.35 „W obiektywie Polonii”
09.00 „Córka generała Pankratowa” dramat
10.35 Koncert
11.25 „Anna German w sercach ludzi” film dok.
13.05 S. „M jak miłość”
14.00 „Polonia 24”
14.35 „Jasminum” film obycz.
16.30 „Program informacyjny”
17.00 „Szansa na sukces”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów.”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Meksykański Dzień Zmarłych”
19.45 „Panorama”
20.10 „PAMIĘTA-MY..... Groby Polaków

poza Ojczyzną”
20.25 „Pytanie dnia”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Na dobre i na złe”
22.20 Reportaż
22.40 „Zegarmistrz światła”
23.45 S. „Alternatywy 4”

08.10 „Był taki dzień”
08.15 „Marusarz Tatrzański Orzeł”
09.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
09.15 „Wycieczka” film dok.
10.05 S. „Hrabina Cosel Kamaryla”
10.55 „Bóbr Odrodzenie Rzeki”
11.40 „Piosenką przez historię”
11.45 „Widzieć w ciemności” film dok.
12.35 „Polskie Parki Narodowe” film dok.
13.00 „Pianista” dramat
15.25 „Kod tajemnicy fatimskiej” film dok.
16.15 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
16.25 „Korona królów”
16.50 „Kresowe nekropolie”
17.05 „Tajemnice początków Polski”
17.50 „Ten cmentarz musi żyć” film dok.
18.05 „Szlak Snów” film dok.
18.55 „Sensacje XX wieku”
19.20 „Wiara 44” film dok.
19.50 S. „Popiełuszko. Wolność jest w nas.”
20.40 „Egzekucja w ZOO” film TVP.
21.15 „Umarłem, aby żyć” dramat
22.45 „Położna” film dok.
23.40 „Zapomniany Legion” film dok.

00.00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Odpowiedzialni za Kościół
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Przyjaciele i bohaterowie
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Głos Polski
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Pustynia Boga
06.30 Ze szkolnej ławki
07.40 Brat naszego Boga
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Słowo życia
09.05 Polski Punkt Widzenia
09.25 Święty na każdy dzień
09.30 Jestem mamą
09.45 Mateczniki Polskości
10.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10.30 Msza święta z Jasnej Góry
11.30 Muzyczne chwile
11.40 Rozmowy niedokończone
12.50 Głos Polski
13.00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
13.20 Cmentarz przy Lipowej
14.00 Zerwany kłós
15.40 Drzwi do lasu
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura Obiektywnie
17.30 Co by było gdyby zwierzęta mówiły? Baśka Murmańska
17.40 Prosto o gospodarce
18.00 Jeden Kościół, wielu świętych
18.30 Geopolityka
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Brat Franciszek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Miasto umarłych. Wileński cmentarz na Rossie
23.00 Oddech Boga
23.50 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
23.55 Communio sanctorum

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
14.00 Złota gorączka
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Zabójcze łowienie
22.00 Życie codzienne służby granicznej
23.00 Kamera policyjna
24.00 Nagi instynkt przetrwania

6.30 Scena Klasyczna
7.05 Domisie
7.30 Rok w ogrodzie
8.00 Unia kulinarna
8.20 Podróże z historią
8.50 Tygiel
9.10 Notacje
9.25 Korona Gór Polski
9.50 Podróże Małej i Dużej
10.10 Domisie
10.35 S. „Janka”
11.10 „Szkoly z klasą” film dok.
11.55 Wszyscy Święci z Cmentarza na Antakolu w Wilnie
12.00 S. „Plebani”
12.50 Na wieki wieków Paryż
13.05 PAMIĘTA-MY..... Groby Polaków poza Ojczyzną
13.20 S. „Komisarz Alex”
14.00 Daję słowo – Maciej Orłoś
14.50 Zegar-mistrz światła
15.50 Wszyscy Święci z wileńskiej Rossy
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 PAMIĘTA-MY... Groby Polaków poza Ojczyzną
16.40 S. „Ojciec Mateusz”
17.25 Wszyscy Święci z wileńskiej Rossy
17.30 Nowe spojrzenie
17.55 Wszyscy Święci z Cmentarza w Jaszu-nach i Solecznikach
18.00 S. „Komediantka”
19.00 Info Wilno
19.15 Ewangelia Litewski
19.25 Strona po stronie
19.40 Tygiel
20.00 Bogumiła Wander – Przepraszamy za usterki
20.30 Program informacyjny
21.00 The Voice of Poland

23.35 S. „Dom nad rozlewiskiem”
00.20 Info Wilno
00.35 „Młynarski – piosenka finałowa” film dok.

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzikie świat zwierki
7.00 „Martwe Wilno. Historie cmentarza Bernardynów” film dok.
8.00 O świecie X
8.30 Sezon zdrowia
9.00, **9.35**, **Dzień dobry Litwo**
9.30, **10.30**, **11.30** Wiadomości
12.00 S. dok. „Zamarznięta planeta”
12.55 „Animal Instincts. Wodny świat Półwyspu Noto” film dok.
13.50 S. „Agata Kristi”
15.30 Wiadomości
15.45 Koncert życzeń
17.30 Kuchnia Beaty
18.30 Wiadomości
19.00 Szaleństwo na punkcie kół
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Kocham Litwę
22.40 „Początki” dramat
00.25 „Życie bez Yanga” dramat

6.00 Filmy anim.
9.30 „Clifford: Wielki czerwony pies” komedia
11.40 „Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore’a” film fab.
14.35 „Agent XXL: Rodzinny interes” komedia
16.45 „Johnny Englis: Nokaut” komedia
18.30 Wiadomości
19.30 Trzeci dublet
22.00 „Babilon” dramat
01.35 „Park rozrywki” komedia

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Sezon zdrowia
6.30 Kuchnia Beaty
7.25 Złoty umysł
8.30 „Notatki przyrodnika”
9.00 Kalendarz ogrodnika.
9.30 Żyć tak czysto, jak to możliwe
10.00 Co jest lepsze, sąsiedzie?
10.30 Pogoń
11.00 Jesteśmy Ukraińcami
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 „Odblaski”
14.00 Uwaga! Szukamy sztuki
14.30 O świecie X
15.00 Dni Zmarłych
16.15 Koncert
17.30 Euromaxx
17.55 „Martwe Wilno. Historie cmentarza Bernardynów” film dok.
18.50 Łyżwiarstwo figurowe. Grand Prix Francji
20.30 Panorama
21.00 „Vincent, François, Paul... i inni” dramat
22.55 S. „Ella Schon”
00.25 Kocham Litwę

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Wezwijmy lekarza”
9.30 „W świecie zwierząt”
10.00 „Farma Vytara”
10.30 „Zrób sam”
11.00 „Przepis na dobry weekend”
11.30 „Wróżby Kotryny”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. dok. „Tropikalne wyspy”
13.10 „Foxter Cudowy

ny pies” film fab.
14.55 Świeże pomysły z LIDL
14.57 „Rycerz z Szanghaju” dramat
17.20 „Co po ilu?”
18.30 Wiadomości TV3
19.30 Gra „galvOK”
22.00 „Wśród szarych chmur” dramat
00.10 „Zabójca” film fab.

6.00 „Osobowości narodowej pracy”
7.00 „Realna mistyka”
8.00 „Wojny kuppujących”
8.30 „Wojny sąsiedzkie”
9.05 „Rodzina Adamsów” komedia
14.35 „Nieustraszona hiena 2” komedia
16.30 Mistrzostwa LKL „Wolves Twinsbet” – „Šiauliai” – Casino Admiral”
19.00 Mistrzostwa LKL „7bet Lietkabelis” – „Neptūnas”
21.15 „Venom” film fab.
23.20 Wrestling

5.00 S. dok. „Morderstwo od pierwszego wejrzenia”
6.00 S. „Grzechy obcych”
8.00 W cieniu mężczyzn
8.30 „Szlaki partyzanckie”
9.00 „Litwa świata”
10.00 Pyszne życie
10.30 „Kod zdrowia”
11.00 Czyste miasta
11.30 Anatomia mieszkania
12.00 S. „Otwarty cel”
14.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
16.00 Wiadomości
16.30 Muzea litewskie
17.00 Pierwszy raz
17.30 Życie w biznesie
18.00 Wiadomości

18.30 „Pyszne życie”
19.00 Msza św.
20.20 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Otwarty cel”

6.20 „Piekielna droga”
7.20 „Silniki miasta grzechu”
8.25 „Inny świat. Brazylia”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Jestem rajdowcą”
10.30 „Gazas dugnas”
11.00 S. dok. „Patagonia. Życie na krańcu świata”
12.00 S. dok. „Dzika przyroda. Żyrafy. Delikatni giganci Afryki”
13.10 „Ostrożnie – rodzina!”
14.00 „Przetwarzanie”
15.00 S. dok. „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Magazynowe wojny”
18.00 „Licytacje”
19.00 „Jeden. Próba umiejętności”
20.00 „Ostatni taniec”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 „ataujący sta z Auschwitz” melodramat
23.15 „Kto tam?” thriller

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Łapacz snów”
8.00 S. „Specjaliści”
10.00 „Ślub za miliony”
11.00 „Kocham swój Ogród”
12.00 „Gotujemy z Jamiem Oliverem”
13.00 „Wielka ucieczka Gordona”
14.15 „Maryja ułatwia sprawę”
14.45 „Zamienimy się żonami”
15.45 „Złoty chłopak” dramat

17.45 S. „Yargi”
18.45 S. „Powrót Molphara”
19.45 S. „HIP.
 Wysoki potencjał intelektualny”
21.00 S. „Sommerdah. Pierwszy kontakt”
22.55 S. „Tajemnice Brokenwood”
01.00 „Schronienie nieba” dramat

06.30 S. „Dziedzictwo”
07.20 „Balans bieli”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie Extra”
09.20 „Pełnosprawni”
09.50 „Oczy Boga”
10.15 „Sonda. Scenariusz bez happy endu”
10.50 S. „Ranczo”
11.55 S. „Komisarz Alex”
12.50 S. „Ojciec Mateusz”
13.50 „Hon-do” western
15.25 „Okrasa łamie przepisy”
15.55 „Rolnik szuka żony”
17.00 „Myśmy już byli. Bohaterowie Starych Powązek” film dok.
17.45 „Przed ekranem”
18.00 „Teleexpress”
18.35 S. „Kawa z kardamonem”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 S. „Profilanka”
22.20 „Przełęcz ocalonych” dramat
00.45 „Głowa rodziny” dramat

07.05 „Dzieci niebios” dramat
08.45 „Legen-

dy Rocka”
10.00 „Tamte lata, tamte dni”
10.35 S. „Zmiennicy”
11.55 „Kromer Festival Biecz 2023”
13.25 „Albrecht Durer. Tajemnica autoportretów” film dok.
14.35 Informacje kulturalne
15.00 „Szczęśliwy brzeg” dramat
16.50 „Austria” dramat
18.50 „Obłoki nad Ferrarą”
19.20 „Cudowni mężczyźni z korbką” film obycz.
21.00 „Azyl” dramat
23.15 Koncert
00.40 „Chwasty” film fab.

07.00 „Panorama”
07.35 „Bogumiła Wander Przepraszamy za usterki”
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
13.00 S. „Panna z mokrą głową”
14.00 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
14.30 S. „Na dobre i na złe”
15.30 „Z gwiazdą przez świat”
16.25 „Okrasa łamie przepisy”
17.00 „Kulturalni PL”
18.00 „Teleexpress”
18.20 S. „M jak miłość”
19.10 „Szansa na sukces. Opole 2025”
20.10 „Laskowik & Malicki”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 S. „Ranczo”
23.15 „Do śmiechu!”
00.10 „Teleexpress Weekend”

07.55 „Był taki dzień”
08.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
08.25 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej Ostróg”
08.40 „Ojciec i Pasterz” film dok.
10.05 S. „Hrabina Cosel Władza”
10.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych Katowice Gmach Sejmu” film dok.
11.00 „Książ. Klucz do Śląska” film dok.
11.55 „Polskie Parki Narodowe Park Narodowy Ujście Warty” film dok.
12.20 „Wisła od źródła do ujścia” film dok.
13.15 „Wojownicy czasu” film dok.
13.45 „Faustyna”
14.55 Koncert
15.25 „Professor Wilczur”
16.55 „Sensacje XX wieku” film dok.
17.45 „Historia kuchni polskiej” film dok.
18.25 „Fake czy historia?”
19.15 S. „Popiełuszko. Wolność jest w nas”
20.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
20.10 „Orlęta bronią przemyśkiego gniazda”
20.50 „Skazany na zapomnienie. Wacław Lipiński” film dok.
21.45 „Polska z bocznej drogi”
21.55 „Urodzony po raz trzeci” Film TVP
23.25 „Jerzy Orda. Anarchista w duchu św. Augustyna”

00.20 Muzyczne chwile
00.30 Regał
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Geopolityka

01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Westerplatte Młodych
02.55 Święty na każdy dzień
03.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
03.30 Brat Franciszek
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Miasto umarłych. Wileński cmentarz na Rossie
06.00 Natura Obiektywnie
06.20 Pielgrzymi Bożego Miłosierdzia
07.45 Fide et amore: Liturgia gregoriańska
08.25 Sól ziemi
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Westerplatte Młodych
10.00 Czarny sufit
11.00 Informacje dnia
11.15 Retrospekcja
11.20 Muzyczne chwile
11.35 Słowo życia
11.40 Miasto umarłych. Wileński cmentarz na Rossie
12.00 Kropelka radości
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
13.50 Natura Obiektywnie
14.10 Warkocz królewny Wistły
14.20 Ocalić od zapomnienia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile

15.30 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
15.35 Słowo życia
15.40 Święty na każdy dzień
15.45 Jak wygrać małżeństwo?
16.00 Polskie dziedzictwo
16.30 Wierzę w Boga
17.00 Informacje dnia
17.10 Historia PL
18.00 Testament Miłości Jana Pawła II w Ełku
18.20 Tyle krzywdy
18.30 Przełamując bariery
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 W naszej Rodzinie
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Manna z Nieba
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Warto być ojcem
23.15 Franciszkanie Droga do ubóstwa

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Fani czterech kółek
10.00 Renowacja
14.00 Łowcy staroci: renowacje
16.00 Przetrwąć
18.00 Łowie niekrabów
19.00 Wielki konkurs
20.00 Poszukiwacze opali
22.00 Złota gorączka
23.00 Łowcy staroci
00.00 Ocalić dom

6.30 Info Wilno
6.45 Zaginiono? Ocalone?
7.05 Detektyw Literka
7.20 Baśnie i bajki polskie
7.35 Mieszkać piękniej
8.00 Wilno na Dzień dobry
9.00 Imbir i Cytryna
9.25 Kulturalni PL
10.15 Detektyw Literka
10.30 Studio Raban
11.00 Stacja Arktyka – Hornsund wzywa
11.25 Raport naukowy
11.50 Całkiem niezła historia
12.00 S. „Plebani”
12.45 Jesteśmy stąd
12.55 Korona Gór Polski
13.20 Podróże Małej i Dużej
13.45 Ewangelia Litewski
14.00 Transmisja Mszy Świętej
15.15 „Szkoły z klasą” film dok.
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Wileński koncert życzeń
16.45 S. „1920. Wojna i miłość”
17.30 Szansa na sukces
18.20 Lwów miasto i ludzie Niepodległej Rzeczypospolitej
18.45 Portrety wileńskie
20.00 Przegląd tygodnia
20.30 Program informacyjny
21.00 S. „Zatoka szpiegów”
21.45 Hasztagi tygodnia
22.30 Kryminalna Wileńszczyzna
22.45 The Voice of Poland

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Oto kino

6.30 Litwin w sercu
7.30 Euromaxx
8.00 Święteczne myśli
8.30 Życie na wsi jest dobre
9.00 Kalendarz ogrodnika
9.30 Notatki przyrodnika
10.00 Encyklopedia Gustawa
10.30 Dzieci tysiąclecia Litwy.
11.30 Tutaj teraz?! Program publicystyczny dla dzieci
12.00 „Floryda. Słoneczny stan” film dok.
12.55 S. dok. „Planeta Ziemia II”
13.55 S. „Dążyć”
15.30 Wiadomości
15.45 Detektywi historii
16.45 Dajmy czadu!
18.00 Tydzień z „Wiadomości Rowerowe”
18.30 Wiadomości
19.00 „Okno na władzę”
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 S. „Dom marzeń”
21.50 „Kobiety rozmawiają” dramat
23.35 „Rok przed wojną” dramat

6.00 Filmy anim.
9.30 „Kosmiczny mecz” komedia
11.15 „Marley i ja” komedia
13.40 „Kapitan Nova” film fab.
15.25 „Złote dziecko” komedia
17.20 Teleloto TV gra
18.30 Wiadomości
19.30 „Głos Litwy”
22.05 „Tenet” dramat
01.05 „Pełzająca śmierć” thriller

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Filmy anim.
8.10 S. „Szukaj mnie w Paryżu”

9.00 Odblaski
9.30 Drogi
10.00 7 dni Kowna
10.30 Wiara i życie.
11.00 Spójrz głębiej
11.30 Menora
12.00 Myśli dnia
12.30 „Gdzie jest Anne Frank” film anim.
14.05 „Piłka i Bill” komedia
15.30 „Remy jako Juliat” film rodzinny
17.05 S. dok. „niezwyciężony”
17.30 Otwarta kombinacja
18.00 „TOPsport A liga” litewskiej piłki nożnej. „Žalgiris” – „Panevėžys”
20.30 Panorama
21.00 „Młotek” spektakl
22.25 Koncert
23.20 S. „Dążyć”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas. Wezwanie”
10.00 „Świat według kobiet”
11.00 „Zagłada marzeń”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 „Tropikalne wyspy”
13.10 „Był sobie pies” film fab.
15.20 Świeże pomysły z LIDL
15.22 „Zakochana złośnica” komedia
17.20 „Maroonland”
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „X Faktor”
22.00 „Stillwater” dramat
00.55 „Dracula: Historia nieznana” dramat

6.00 „Realna mistyka”
8.00 „Ważona przez naturę”
8.30 „Róg tura”

9.00 Program sportowy
10.05 „Wojny kupujących”
10.35 „Władca Pierścieni: Powrót króla” film fab.
14.35 „Showtime” komedia
16.30 Mistrzostwa LKL „Žalgiris” – „Uniclub Bet” – Juventus”
19.00 Mistrzostwa LKL „M BasketDelamode” – „Nevėžis” – Optibet”
21.15 „Egzekutor: Odrodzenie” thriller
23.20 S. „The Grand Tour”
01.25 „Venom” film fab.

5.00 S. dok. „Morderstwo od pierwszego wejrzenia”
6.00 S. „Grzechy obcych”
8.00 Jak sobie pomóc
8.30 Formuła zdrowia
9.00 Pyszne życie
9.30 Sen na kwadracie
10.00 Przewodnik po długowieczności
10.30 Jestem wnioskodawcą
11.00 Kod zdrowia
12.00 S. „Otwarty cel”
14.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
16.00 Wiadomości
16.30 24/7
17.30 Pół godziny z Valatką
18.00 Wiadomości
18.30 W świecie koszykówki
19.00 S. „Ślady mordercy”
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Otwarty cel”
01.20 S. „Agenci sprawiedliwości”

6.15 „Piekielna droga”
7.20 „Silniki miasta grzechu”
8.25 „Inny świat.”

Brazylia”
9.30 „Na jednym końcu haczyk”
10.00 „Zwiadowca przeszłości”
10.30 „Egzas dugnas”
11.00 S. dok. „Patagonia. Życie na krańcu świata”
12.00 „Ameryka. Cztery pory roku”
13.10 „Ostrożnie – rodzina!”
14.00 „Przetwarzanie”
15.00 S. dok. „Wezwwanie złamanej czaszki”
16.00 „Gwiazdy lombardu”
18.00 „Licytacje”
19.00 „Jeden. Próba umiejętności”
20.00 „Ostatni taniec”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 NBA Action
22.35 Mistrzostwa NBA „Pistons” „Nets”

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Łapacz snów”
8.00 S. „Specjaliści”
10.00 „Ślub za miliony”
11.00 „Dziesięć lat młodszy”
11.30 „Rolnik szuka żony”
12.30 „Gotujemy z Jamiem Oliverem”
13.30 Pozdrowienia
15.45 „Złoty chłopak” dramat
17.45 S. „Yargi”
18.45 S. „Powrót Molphara”
19.45 S. „HIP. Wysoki potencjał intelektualny”
21.00 „Candice Renoir. Cukierek albo życie” detektyw
23.05 „Notatnik” dramat
01.30 S. „Sommerdahl. Pierwszy kontakt”

05.40 S. „Dziedzictwo”
06.30 „Sprawa

dla reportera"

07.20 „Słownik

polsko@polski"

07.55 „Słowo

na niedzielę"

08.00 „Transmi-

sja Mszy Świętej z

Sanktuarium Bo-

żego Miłosierdzia

w Łagiewnikach"

09.00 „Tydzień"

09.30 „ZdroWY Plan"

10.00 „Jak być

kochaną" dramat

11.55 S. „Komi-

sarz Alex"

12.55 „Między

ziemią a niebem"

13.00 „Anioł Pański"

13.15 „Między

ziemią a niebem"

13.45 „Akade-

mia Życia"

14.05 S. dok.

„Serengeti"

15.15 „Love Story"

17.05 S. „Dziedzictwo"

18.00 „Teleexpress"

18.35 „Daje słowo"

19.40 „Jaka to

melodia?"

20.30 „Program

informacyjny 19.30"

21.20 S. „Gra

z Cieniem"

22.20 „Rolnik

szuka żony"

23.25 „Wiek Ada-

line" film fab.

TVP
KULTURA

07.00 „Sława

Przybylska"

07.35 „Muzeum

Polskiej Piosenki"

07.55 Koncert

09.00 „Liturgie i

nabożeństwa 2024"

10.05 „Albrecht Durer.

Tajemnica autopor-

treków" film dok.

11.10 „Od ucha do

ucha" filmy anim

11.50 S. „Rawhide"

12.55 „Poczet

świrów polskich"

13.35 „Śpiewaj tylko

sercem Bernard

Ładysz" film dok.

14.40 „Gangsterzy i

filantropi" komedia

16.20 S. „Zmiennicy"

17.35 „Dobry tytuł"

18.15 „Niedziela z..."

21.00 „Rocky" dramat

23.05 „Frida Kahlo

bogini życia" film dok.

00.55 „Afonya" film

krótkometrażowy

TVP
POLONIA

07.00 „Panorama"

07.40 S. „M

jak miłość"

08.30 „Pytanie

na śniadanie"

12.05 „Meksykański

Dzień Zmarłych"

12.35 „Akade-

mia Życia"

12.55 „Między

ziemią a niebem"

13.00 „Anioł Pański"

13.15 „Między

ziemią a niebem"

13.50 „Słowo

na niedzielę"

14.00 „Transmisja

Mszy Świętej"

15.15 „Piłka noż-

na Betclit"

18.00 „Teleexpress"

18.20 S. „M

jak miłość"

19.10 „Jak nas widzą"

19.40 „Daje słowo

Maciej Orłoś"

20.30 „Program

informacyjny 19.30"

21.20 S. „Stule-

cie Winnych"

22.15 „Z gwiaz-

dą przez świat"

23.10 „Sona-

ta" film fab.

01.05 Panorama

TVP
HISTORIA

08.25 „Był taki dzień"

08.30 S. „Korona kró-

lów. Jagiellonowie"

08.50 „Przeczytaj

mi tę historię"

09.00 „Liturgia grec-

kokatolicka z Kate-

dry we Wrocławiu";

transmisja na żywo

09.55 „Szlakiem

miejsz niezwykłych"

10.00 S. „Hra-

bina Cosel"

10.50 „Kresowe

nekropolie"

11.05 „Historia

kuchni polskiej"

11.45 „Zapomniane

szlaki pielgrzym-

kowe Europy"

12.40 „Szlakiem

miejsz niezwykłych"

12.45 S. „Życiodaj-

ne rzeki Półwyspu

Iberyjskiego"

13.40 „Miniatury

filmowe do mu-

zyki klasycznej"

13.45 „Tu się

żyje" film dok.

14.35 „Wojownicy

czasu Kawale-

ryjski Kraków"

15.00 „Skutki

noszenia kape-

lusza w maju"

16.15 „Marusarz

Tatrzański Orzeł"

17.10 „Tajemnice

początków Pol-

ski" film dok.

18.05 „Fake czy

historia?"

18.55 „Koło historii "

19.15 „Polska i świat

z historią w tle"

19.30 S. „Popie-

łuszko. Wolność

jest w nas"

20.15 „Skarb Ja-

giellonów. Polskie

dzieje arrasami

tkane" film dok.

21.10 S. „Nieznana

wojna na Północy"

22.05 „Po włą-

snym pogrzebie"

23.25 „Wyciecz-

ka" film dok.

00.15 „Polska i świat

z historią w tle"

TRAM

00.00 Odpowie-

dzialni za Kościół

00.30 Mała Nellie

od Świętego Boga

01.00 Słowo życia

01.05 Świat w

obrazach

01.10 Infor-

macje dnia

01.30 Przeła-

mując bariery

01.55 Poczet

Wielkich Polaków

02.00 Anioł Pański

02.05 Święty na

każdy dzień

02.15 W na-

szej Rodzinie

03.20 Muzycz-

ne chwile

03.30 Manna z Nieba

03.45 Modlitwa

z telefonicznym

udziałem dzieci

04.00 Infor-

macje dnia

04.20 Różaniec

04.50 Myśląc

Ojczyzna

05.00 Apel Ja-

snogórski

05.20 Polski

Punkt Widzenia

05.40 Odpowie-

dzialni za Kościół

06.05 Szlak Mi-

łosierdzia

07.00 Jestem mamą

07.15 Moc-

ni w Wierze

07.40 Muzycz-

ne chwile

07.50 Regał

08.15 Dom Paderew-

skiego w Ojczyźnie

08.45 Ocalić od

zapomnienia

08.55 Poczet

Wielkich Polaków

09.00 Słowo życia

09.05 Polski

Punkt Widzenia

09.25 Święty na

każdy dzień

09.30 Spór o

Morskie Oko

10.00 Prymas

Stefan Wyszyński

10.10 Spotkanie z

Magdaleną Buczek

10.15 Manna z Nieba

10.30 Msza świę-

ta z Jasnej Góry

11.35 Przegląd

Katolickiego Tygo-

dnika "Niedziela"

11.40 Aby we

wszystkim Bóg

był uwielbiony

12.00 Głos serca

12.45 Muzycz-

ne chwile

13.00 Anioł Pański

z Ojcem Świętym

Franciszkiem

13.15 Papież Po-

lak do Rodaków

13.40 Brat Anatol

apostoł Maryi

15.00 Oddech Boga

15.50 Muzycz-

ne chwile

16.00 Wieś to

też Polska

17.00 Infor-

macje dnia

17.10 Koncert

życzeń

17.45 Zapomnia-

ny Sprawiedliwy

Tadeusz Modelski

18.30 Sól ziemi

18.55 Poczet

Wielkich Polaków

19.00 Anioł Pański

19.05 Infor-

macje dnia

19.15 Rozmowy

6.30 Z Historią na Ty
6.50 Świadcetwo
7.05 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
7.10 Marceli Szpak dziwi się światu
7.20 Jesteśmy stąd
7.30 Dorwać wirusa
7.55 Makłowicz w podróży
8.20 Tańcząca ze światem
8.45 Przegląd tygodnia
9.15 Nowe spojrzenie
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Gra słów
10.55 Moda na język polski
11.20 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
11.30 Detektyw Literka
11.45 Strona po stronie
11.55 Świadectwo
12.10 S. „Dom nad rozlewiskiem”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.20 „Mieczysław Karłowicz – samotna wędrówka” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Polacy to wiedzą!
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 Barwy szczęścia
17.10 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
17.20 Detektyw Literka
17.35 Marceli Szpak dziwi się światu
17.45 S. „Ratownicy”
18.30 Wileński koncert życzeń
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Klub u redaktorów
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Leśniczówka”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Tańcząca ze światem
22.40 Tygiel
23.00 S. „Wojenne dziewczyny”
23.45 Info Wilno
00.00 Studio Wilno

00.20 Wileński koncert życzeń
00.45 S. „Ratownicy”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwali Piosenki 2024”.
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.25** S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Historia rzeczy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 LRT forum
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 „Żołnierz” film dok.
00.00 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Od...do...
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości

22.30 „Nieobliczalny” thriller
00.15 S. „L.A.’s Finest”

6.00 „Martwe Wilno. Historie cmentarza Bernardynów” film dok.
6.05 Władcy pierścieni
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Tydzień
8.30 7 dni w Kownie
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Żyj tak czysto, jak to możliwe
12.00 „Wszystko jest samotne” film dok.
13.00 Zupa naukowa
13.30 Spójrz głębiej
14.00 Koncert życzeń
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 S. dok. „Jak oni to zbudowali?”
20.15 „Japonia. Tematy wideo”
20.25 Wizjonerzy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Kowno Jazz 2024
23.05 Euromaxx
23.30 Zupa naukowa

6.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
6.30 „Farma Vytara”
7.00 „Maroonland”
8.00 TV pomoc
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Nie puszczaj mojej ręki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 TV3 debaty
21.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.30 Wieczorne

wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Rambo: Pierwsza krew 3” dramat
00.30 S. „Król Tulsy”

6.15 „Realna mistyka”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Śmiertelna broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Wojny sąsiedzkie”
21.00 „Piekielna zemsta” thriller
23.10 „Egzekutor. Odrodzenie” thriller

5.00 Jestem wnioskodawcą
5.30 Przewodnik po długowieczności
6.00 Jak sobie pomóc
6.30 24/7
7.30 W świecie koszykówki
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Grzechy obcych”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 Życie w biznesie
17.30 Pierwszy raz
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda

18.30 Godzina TV wolność
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Ela Shion. Oswobodzenie”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 S. „Coroner”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Autopilot”
9.00 „Gazas dugnas”
9.30 „Magazy nowe wojny”
10.00 „Patagonia”
11.00 „Emigracja. Czynniki kurczaka”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Silniki miasta strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Coroner”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Emigracja. Czynniki kurczaka”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Jawajska gorączka” film fab.
23.10 „Biegnij!” thriller

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Czarownica”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Historia łodzi”
23.30 „Candice Renoir. Cukierek albo życie”
01.35 S. „Praktykantka”

06.10 S. „Dziedzictwo”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 S. „Akacyjowa 38”
09.45 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 S. dok. „Serengeti”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Wiara, nadzieja, miłość” spektakl
22.35 „Rozmowa”
23.05 „Nieposkromione lwy” film dok.
00.15 Balans bieli

07.15 „Muzyczne poranki”
07.35 „Tamte lata, tamte dni”
08.10 „Mieszczanie żywieccy”
08.45 „Podróż z historią”
09.25 „Od ucha do ucha” filmy anim.
10.05 S. „Rawhide”
11.10 Koncert
13.10 Wydarzenie aktualne

13.35 Dokument.pl
14.50 Informacje kulturalne
15.15 „Cudowni mężczyźni z korbaką” film obycz.
16.50 S. „Dyrektorzy”
18.25 „Hala odlotów”
19.25 „Portrety”
21.00 „Wielki Szu” film sensac.
22.50 Koncert
23.55 „Rocky” dramat

07.00 „Panorama”
07.35 „Dary z nieba”
08.00 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Muzyczne NAJ”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Stulecie Winnych”
14.20 „Kiedyś to było...”
14.55 „Polacy Światu”
15.05 „Kulturalni PL”
16.05 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
16.15 „Ale talent”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 „Panorama”
20.00 „Polacy Światu”
20.10 „Wynalazki na medal”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Agent nr 1” film sensac.
23.10 „Magazyn Ekspresu Reporterów” TV POLONIA
Wtorek 05.10
07.00 „Panorama”
07.35 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Kuchenne recepty”

08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wynalazki na medal”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ranczo”
15.10 „Hala odlotów”
16.00 „Zagadki zwierzogromadki”
16.15 „Zwierzaki Czytali”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Akcent Wschodni”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wilnoteka”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.10 „Każdy chciał żyć” film dok.
00.10 „Panorama”

07.50 „Był taki dzień”
07.53 „Fake czy historia?”
08.40 „Przypadek Polski. Polityka i idee”
09.00 S. „Stulecie Winnych”
09.45 „Kuchnia dwudziestolecia”
10.10 „Historia Polski” film dok.
11.05 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 „W cień Everestu”
12.05 „Wiśła od źródła do ujścia”
13.00 „Spór o historię”
13.30 S. „Wojna domowa”
14.10 „Skutki noszenia kapelusza w maju”
15.30 „Kosmopolak” film dok.
16.15 „Fascynująca Szwajcaria”

16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Z Historią na Ty”
17.15 „Sensacje XX wieku”
18.05 „Niezwykłe historie z pocztówek”
18.15 „Gdzie najpierw była Polska”
19.10 „Polacy na morze”
19.35 „Flesz historii”
19.50 S. „Stulecie Winnych”
20.35 „Kresowe nekropolie”
20.50 „Historia w postaciach zapisana”
22.40 „Koło historii”
23.15 „W filmie nikt nie umiera” film dok.
00.00 S. dok. „Nieznana wojna na Północy”

03.15 Rozmowy niedokończone
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tam, gdzie Bóg płacze
06.10 Sanktuario polskie
06.30 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Ze szkolnej ławki
08.10 Kobiety wolności
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Wieś to też Polska
10.15 Słowo życia
10.20 Mateczniki Polskości
10.30 Moja katolicka rodzina
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
12.30 Warto być ojcem
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Opiekuńcze skrzydła – Hospicjum św. Anny w Lubartowie
13.50 Bogu się podobać
14.20 Słowo życia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Ona nigdy nie była sama Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska
16.00 Leśni mocarze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Sanktuario polskie
17.30 Porady Medyczne Bonifratorów
18.00 Świadkowie
18.30 XX Rajd Katyński
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Poznajemy Polskę
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23.30 Filmowe Życiorysy PL

7.00 Fani cze-rech kótek
9.00 Jak to działa?
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
17.30 Skarby z szopy
18.00 Fani cze-rech kótek
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to jest zrobione?
21.00 Nagi instynkt przetrwania
22.00 Przeżyć na trawie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

Znalazł na parkingu 20 dolarów i wygrał milion

Jerry Hicks z Banner Elk w Karolinie Północnej, znalazł banknot 20-dolarowy na parkingu przed sklepem. Mężczyzna postanowił kupić za te pieniądze zdrapkę. „Tak naprawdę nie było takiej zdrapki, na jakiej mi zależało, więc kupiłem inną” — powiedział. Jak się okazało, miał nieprawdopodobne szczęście. Zdrapka była bowiem warta milion dolarów. Po wygranej Hicks stanął przed wyborem formy wypłaty nagrody. Zdecydował się na jednorazową wypłatę w wysokości 600 tys. dolarów zamiast renty rozłożonej na 20 lat. Po odliczeniu podatków, do jego kieszeni trafiło prawie 430 tys. dolarów.

Fot. Freepik.com

Oszczędź sobie nerwów!

Doradzimy, sprzedamy, zamontujemy, a także **przechowamy letnie opony** na następny sezon!

ul. Birbynių 4A
Rezerwacja
na wymianę opon:
+370 655 24403

ul. Linksmoji 5
Rezerwacja
na wymianę opon:
+370 652 11944

Sprzedaż
opon:
vpriekyba@klion.lt
+370 685 04079

Grek został skazany za... wążanie butów sąsiadom

Absurdalna sprawa w Grecji. Sąd skazał mężczyznę, który zakłócał spokój sąsiadom poprzez wielokrotne zakradanie się na ich posiadłości w celu... wążania wystawionych przed domami butów. 28-letni Grek

powiedział, że nie potrafi wytłumaczyć swojego zachowania, które przysporzyło mu wiele wstydu. Mężczyzna podkreślił, że nie miał zamiaru ani łamać prawa, ani nikogo skrzywdzić. Został skazany na miesiąc pozbawienia wolności w zawieszeniu. Sąd dodatkowo nałożył na niego obowiązek uczestnictwa w sesjach terapeutycznych.

Fotomigawka

■ Zanim nadejdzie deszczowy i ponury listopad, warto udać się na spacer Fot. Marian Paluszkiewicz